

COACH

Vztahy jsou
důležitější
než titul

**Raúl
Rodríguez**

Šéf mládežnické
akademie
basketbalového
klubu
Alba Berlín

baseball
basketbal
florbal
fotbal
kolečkové sporty
lední hokej
hokejbal
plavecké sporty
squash
softball
stolní tenis
šachy
veslování
volejbal

Spotř

magazín vydávaný
ve spolupráci s Českým
olympijským výborem

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

BERLIN
BSKTBL

NÁRODNÍ
SPORTOVNÍ
AGENTURA

Velké věci začínají úsměvem Čistě elektrický ID. Buzz

**Užitkové
vozy**

Nový ID. Buzz přichází i do vaší rodiny. A s ním i odkaz legendárního Transporteru první generace v kombinaci s nejmodernějšími technologiemi a inovativními funkcemi: Travel Assist s automatickým udržováním vozu v jízdním pruhu Lane Assist, Park Assist Plus s paměťovou funkcí autonomního parkování a LED Matrix světlomety IQ. Light. S dojezdem až 423 km (dle WLTP) je tenhle vůz dokonale připraven na všechny vaše velké plány. Tak si u svého prodejce Volkswagen Užitkové vozy objednejte zkušební jízdu.

Dojezd až 420 km
na jedno nabití

Základní zavazadlový
prostor 1 100 l

30 min. nabíjení
z 5 % na 80 % při výkonu 170 kW

Spotřeba elektřiny v kWh/100 km dle WLTP: 20,6–21,7; emise CO₂ v g/km: 0.
Zobrazen je vůz s výbavou na přání.

vw-uzitkove.cz

COACH

COACH. Měsíčník. Ročník 7., číslo 2, vychází 7. 2. 2023.
Samostatně neprodejné, vychází jako příloha deníku SPORT.
Adresa: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42,
e-mail: magazinsport@cncenter.cz,
www.isport.cz,
telefon: po předvolbě +420 225 97
volte linku 5275,
Redakce – linka 5111.

Šéfredaktor: Lukáš Tomek,
vedoucí redaktor: Petr Schimon,
grafici: Jaroslav Komolý, Kristýna Pašek Kubová,
autor grafické úpravy: Milan Jaroš,
redakční rada: Michal Ježdík, Filip Šuman,
Zdeněk Haník, Michal Barda,
obchodní ředitel-print: David Šaroch (7227),
inzerce: Jan Nassir (7338),
jan.nassir@cncenter.cz,
kontakt na inzertní poradce: linka (7512),
ředitel marketingu: Jaroslav Sodomka,
marketing: Patrik Kubečka,
e-mail: patrik.kubecka@cncenter.cz,
CCO Libor Berka

Vydává: CZECH NEWS CENTER a.s.,
Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7,
IČO: 02346826
CEO Martina Říhová, COO Karel Žalud.
Rozšiřují společnosti PNS a.s.
Tiskne: Slovenská Grafia a.s.,
ISSN 2464-6865.

Registrace MK ČR E 22423.
Nevyžádané rukopisy, fotografie
a kresby se nevracejí.
Redakce nezodpovídá za obsah inzerátů.
Publikování nebo jakékoli jiné formy dalšího
šíření obsahu časopisu COACH
jsou bez písemného souhlasu vydavatele
zakázány.
© CZECH NEWS CENTER a.s.

TERMÍN UZÁVĚRKY: 31. 1. 2023
TITULNÍ SNÍMEK: HERBERT SLAVÍK
VE SPOLUPRÁCI:

FOTO: SHUTTERSTOCK.COM

Pikové eso

Začnu tajemně. Phil Jackson, nejúspěšnější kouč v historii NBA, vzpomíná v knize Jedenáct prstenů na svého trenérského učitele Johnnyho Bacha. „Bavilo ho používat při předzápasové přípravě fotografie s vojenskou tematikou a přehrávat hráčům bojové scény ze starých válečných filmů. Jedním z jeho nejoblíbenějších symbolů bylo pikové eso, které používali příslušníci námořní pěchoty k uctění padlých kamarádů. Jakmile na poradě Johnny nakreslil pikové eso vedle některého hráče soupeře, bylo jasné, že ho obrana Bulls musí vyřídit.“

Proč jsem použil tento příklad? Protože symbol hrál důležitou roli i v nejsledovanějším play off posledních dní. Bylo by nevyžitou šancí, aby na něj náš měsíčník nezareagoval. Mám samozřejmě na mysli prezidentský duel, v němž měl symbol značný význam. Myslím „flanel a káro“.

Jako trenér miluji symboly, protože hraji i ve sportu velkou roli. Desetitisíce lidí, včetně celebrit, oblékly flanelovou košili, aby symbolizovaly soudržnost. Členové každého týmu vědí dobře, co znamenají sdílené hodnoty, jsou ideovým základem toho, čemu se ve sportu říká týmová soudržnost. V tomto směru prokázal vítěz mimořádně dobrou strategii.

Ovšem pozor, i poražený finalista nám nabídl inspiraci pro sport. Je totiž známým faktem, že když družstvo prohrává, nejhorší, co může trenér udělat, je nedělat nic. I když byl nakonec poražen, zkusil

úplně všechno, aby odvrátil prohru. Možná šel někdy za hranu, ale pro sport je inspirací nevzdávat se a bojovat do posledního dechu.

Druhá aktuální reakce se vrací k Olympiádě dětí a mládeže, kterou tentokrát pořádal Královéhradecký kraj. Měsíčník Coach je pupeční šňůrou spojen s Českým olympijským výborem, a proto je nutné vyzvednout i fantastický úspěch a mediální sledovanost dětské olympiády. Proto mi dovoluňte složit hold Filipu Šumanovi, který je šéfem a hlavním tahounem akce, ale zároveň, to jste možná všichni nezaregistrovali, členem redakční rady našeho měsíčníku.

Snad mi tedy odpustíte, že představení obsahu čísla zredukuji na hlavní rozhovor s basketbalovým trenérem Raulem Rodríguezem, vedený s citem Michalem Bardou, a hlavní téma o Super Bowlu z pera Martina Haška. Ale nemohu si odpustit nevyzvednout na konec rubriku 1+14, kde Michal Ježdík přetransformoval do ankety filozofickou výzvu „řekni mi, co čteš, a já ti povím, kdo jsi“.

Vy čtete měsíčník Coach, hmm, dobrý vkus, gratuluji!

Zdeněk Haník

bývalý trenér volejbalové reprezentace a předseda České trenérské akademie ČOV

Nejdůležitější je radost

Evropský holding ALBA se zabývá odpadovým hospodářstvím, recyklací a energetikou. Z firmy berlínských popelářů, kteří jako první v roce 1973 do ulic postavili barevné kontejnery na tříděný odpad, se se stoupající spotřebou berlínských domácností stala firma s obratem přes 1,3 miliardy euro. Po více než třicet let je také basketbalovým sponzorem. Alba Berlín je velké jméno, hraje Euroligu a jde rozhodně příkladem, jak je možné ve velkém městě kvalitní sport dělat.

RAÚL RODRÍGUEZ, šéf mládežnické akademie berlínského klubu, nám o tom vyprávěl.

TEXT: MICHAL BARDA

Pane Rodríguezi, původně jste měl v Berlíně pracovat především s prvním týmem, ale stal jste se zodpovědným za mládežnický program Alba Berlin. Jak k tomu došlo?

„Zásadní v tomhle byl sportovní ředitel a můj přítel Himar Ojeda. Pracovali jsme spolu dlouho v Las Palmas, a když Himar dostal nabídku přejít do Berlína, nabídl mi, abych šel s ním.“

Proč?

„Známe se a vychovali jsme spolu ve Španělsku řadu skvělých hráčů. Oba nevěříme na izolovaný profi tým, který je odkázan na hráče zvenčí. Jeden hráč skončí, někdo se zraní, a okamžitě jste v problémech. Naučili jsme se to dělat jinak, spojit profi tým s vlastním mládežnickým programem. Když se hráč zraní, máme několik juniorů, kteří jsou připraveni ho nahradit. Takže jedním krokem vyřešíme problém a ještě dáme mladému příležitosti se ukázat.“

To je tedy tajemstvím úspěchu Alba Berlin? V tom jste jiní?

„Nejdůležitější je radost. Baví a zajímá nás především struktura a způsob, jak dosahovat té nejvyšší úrovně. Jsou to hlavně dvě oblasti: víra a jednota. Víra v to, co děláme, jak uvažujeme a jak rozvíjíme hráče. V celém klubu, od sportovního ředitele až po posledního kouče v mateřské školce, fungujeme jako jedna jednotka. Všichni respektujeme jeden proces, přemýšlíme stejně a věříme, že společného cíle můžeme dosáhnout.“

Jaký cíl to je?

„Basket je náš byznys a na to bychom neměli zapomenout. Základní myšlenkou naší filozofie je, že na každé úrovni rozvíjíme všechny hráče i trenéry. Mládežnický program má tři hlavní cíle: propagaci basketbalu, konkurenci a rozvoj hráčů. Nestačí dostat patnáct kluků každé odpoledne na trénink. Chceme, aby na každé škole, v naší čtvrti, v našem městě byl basket i práce těch kluků vidět, aby o nich lidé mluvili, chodili na naše utkání, aby jejich rodiny na ně byly pyšné a aby se značka Alba stala součástí naší společnosti. Mohou mezi nimi být potenciální sponzoři, kteří nám budou pomáhat se dále rozvíjet. Jsou to rodiny, které vozí děti každý den na tréninky, a možná právě z nich jednou vyroste příští hráč NBA.“

A daří se vám to?

„Alba je dnes největší basketbalový klub v Německu. V berlínském svazu

„V CELÉM KLUBU, OD SPORTOVNÍHO ŘEDITELE AŽ PO POSLEDNÍHO KOUČE V MATEŘSKÉ ŠKOLCE, FUNGUJEME JAKO JEDNA JEDNOTKA. VŠICHNI RESPEKTUJEME JEDEN PROCES, PŘEMÝŠLÍME STEJNĚ.“

máme osmdesát dva týmů a pracujeme v sedmdesáti osmi školách. Někde máme basketbalový program přímo v rozvrhu školy, někde naši trenéři pomáhají učitelům tělesné výchovy. Takže víme zblízka, co se na těch školách děje. Kromě toho řídíme soutěže na berlínských základních a středních školách, v kterých hraje více než 400 školních týmů. Žáci hrají za své školy, ale celou soutěž a vlastní celý berlínský basket má pod patronací Alba. Hráči jsou na to pyšní a všichni jsou s klubem nějakým způsobem vnitřně spojeni.“

To musí být obrovský objem práce...

„Pořádáme i kurzy pro učitele tělocvičky, pomáháme jim zakládat školní týmy a organizovat náboje. Každé čtyři až šest

týdnů pořádáme basketbalové dny. Jsou to dny plné testů, her a soutěží s cílem vytipovat vysoké hráče, kteří mají zájem o sport. Máme lékaře a fyzioterapeuty, kteří rodičům připravují přednášky, tipy a doporučení, jak vysokým dětem ve vývoji pomáhat. Radíme jim i s výživou a denním programem, aby děti doma měly co nejlepší zázemí. Basketbalová akademie zase umožňuje dětem dělat řadu basketbalových testů online. Podobně jako v karate nebo judu máme barevně odlišené úrovně a děti si mohou samy vyzkoušet, na jakou úroveň dosáhnou.“

Cílíte i na nejmenší, že?

„Pracujeme ve více než čtyřiceti mateřských školkách, kde se zaměřujeme na koordinaci, pohyblivost a hry. Děti a rodiče spojují naše logo se zábavou a pohybem a Alba se pro ně stává synonymem pro mimoškolní aktivity a sport. Během lockdownů jsme vyvinuli naši digitální platformu Albathek, která nabízí knihovnu cvičení a pomoc trenérům, hráčům i učitelům. Chtěli jsme dětem a rodičům pomoci přečkat čas, kdy děti nesměly chodit do tělocvičny. Nyní z této platformy čerpají děti i učitelé z řady sportů po celém Německu. Děláme toho hodně.“

To je účtyhodný záběr. Zmínil jste jako cíle také konkurenci a rozvoj hráčů?

„Tyto dva aspekty spolu úzce souvisí. Konkurence nám pomáhá hráče rozvíjet, protože profesionální hráč musí být soutěživý. Účast v soutěžích nám také pomáhá prezentovat naši značku. Hrajeme Euroligu, německou ligu, získali jsme poslední domácí šampionát i pohár. Účinkujeme ve všech mládežnických kategoriích a značka Alba je tak všude viditelná.“

Jak brzy začínáte se specializací?

„V Německu se s basketem nezačíná moc brzy. Naše první kategorie v soutěži je U14 a podle nás to stačí. Nepřetahujeme žádné mladší hráče z jiných klubů. Pokud budeme podporovat basketbal v celém Berlíně a bude tu dobrá konkurence, skončí dobří hráči dříve nebo později stejně u nás. Staráme se tedy nejen →

BASKETBALOVÝ TRENÉR

RAÚL RODRÍGUEZ

Narozen: 1973

Aktuální angažmá: ředitel mládežnického programu basketbalového klubu Alba Berlin

Kariéra: v Gran Canaria trenér U12-U18 (1988-98), juniorského týmu (1999-2001) a B-týmu (2001-02), sportovní ředitel v San Isidro (2002-07), ředitel mládežnického programu v Gran Canaria (2007-13), asistent trenéra ve Feherváru (Maď., 2013-14) a v Halifax Hurricanes (2015-16, vítěz kanadské ligy), ředitel mládežnického programu v Alba Berlin (2016-?)

Žluté dresy berlínského klubu Alba jsou k vidění i v Eurolize, nejprestižnější basketbalové soutěži na kontinentu. Na snímku akce z domácího zápasu s Fenerbáhce Istanbul.

INZERCE

ve spolupráci
s Českou
trenérskou
akademií ČOV

”
Hrubec *Sebastian*

Nechávám chytat hlavu, je mi jedno, jestli to chytí raménem, loktem, lapačkou atd. Je to pro mě efektivnější přenášet a mandí fyzickou únavu.
Toto vše mi pomáhá trénink očí a mozku. Koncentrace - pozornost - „jsem v zóně“.

”
Korda *Sebastian*

Když hraju ráno, večer, akurátka nebo středy, je to velký ručník a když je dlouhý zápas nápsa tak funguji až jako když začínám. Což jsou velké věci pro mně a hodně mi to pomáhá. Když to máš používat - čím rychleji budeš mít oči, tak i mozek a mozek, čím rychlejší můžeš být, tím lepší.

”
Francouz *Pavel*

Trénink očí a hlavně mozku, to máš DynaOptic. Máš k tomu speciální analytické přístroje. Mě to hodně zajímá, přijde mi, že je v tom budoucnost sportu. Pokud chceš člověk získat procenta navíc, takhle máš být certifikován. Na české území, že jsou něčím namakané, člověk požádá rychle překládá. Má pár let zkušeností nejen v tom prostředí, je to ohromná věc!

**NEUROVISION
TRAINING**

- zdokonalí mozek i zrak a nastaví je na maximální výkon
- vašemu výkonu přidá rozhodující faktory k vítězství
- maximalizuje efektivitu využití energie

PŘIDEJ SE K NAŠEMU VÍTEŽNÉMU TÝMU

SPOLUPRACUJTE SE ŠPIČKOVÝMI ODBORNÍKY. PŘIPOJTE SE K TÝMU TĚCH NEJLEPŠÍCH, NAŠE SLUŽBY MŮŽETE NAJIT I V PORTFOLIU CENTRA POMYBOVÉ MEDICINY PAVLA KOLÍBE

 dynaoptic

www.dynaoptic.cz

Centrum
pohybové
mediciny
Pavla Kolíbe

FOTO: HERBERT SLAVÍK, PROFIMEDIA.CZ

Řada českých fanoušků zažila atmosféru v berlínské Mercedes-Benz Arena 1. prosince díky příjezdu Barcelony s Janem Veselým a Tomášem Satoranským. Hosté vyhráli o koš.

o Albu, ale i o kluby v našem okolí a pomáháme jim. Snažíme se mít co nejširší základnu a v každé věkové kategorii co nejvíc týmů stejné úrovně. Chceme, aby každý hráč hrál, cítil se důležitý a věřil si na rozhodující střelu v utkání.“

V jakém věku se tento přístup mění?

„V U16 už přichází první kroky směrem k výkonnostnímu sportu. V dorostenecké lize stavíme dva týmy, U15 a U16. Oba týmy hrají o víkendy dvě utkání, jedno v celoněmecké lize a jedno v místní soutěži proti starším soupeřům. U19 hraje v neděli celoněmeckou juniorskou ligu a v sobotu čtvrtou ligu mužů. To je soutěžní základ. Tři soutěžní roky nám naznačí, který z hráčů má jaký potenciál a ambice se vyvíjet dál. Pokud někdo nechce zůstat u nás, pomůžeme mu hledat správný klub. Pomůžeme tím v přiměřeném rozvoji jemu osobně a zároveň udržujeme konkurenci. Profitují z toho všichni.“

To zní skoro jako pohádka.

„Každý hráč se vyvíjí různým tempem. Popsal jsem ideální proces, někdy se ale

hráč vyvíjí rychleji a někdo je zase late-bloomer. Jsme na takovou situaci u mládeže připraveni a nemáme s tím problém. Horší je to s některými rodiči, kteří vědí, že Luka Dončić hrál v sedmnácti Euroligu, a chtěli by, aby ji jejich dítě hrálo také. Ale každý není Luka Dončić...“

Jak takové situace řešíte?

„K tomu máme druhý tým. Proto je tak důležité, abychom pracovali jako jedna jednotka a poskytli každému z hráčů možnost vyvíjet se vlastním tempem. Tuto jednotu garantují v klubu sportovní ředitel, headcoach euroligového týmu, Players development coach Carlos Frade a já jako šéf mládežnického programu. Známe náš klub, naše možnosti a určíme společně cestu, která pro hráče bude nejlepší.“

Jak konkrétně?

„Když třeba připravujeme soupisku na příští sezonu, víme, že nám za rok doroste hráč z mládeže a budeme pro něj potřebovat herní prostor. Nevezmeme na jeho pozici na dlouhodobý kontrakt

Američana, ale volný prostor pro vlastního hráče podržíme. Krok za krokem v béčku rozvíjíme a skládáme jednotlivé díly skládačky, budujeme kvalitní tým a zároveň poskytujeme hráčům dostatek prostoru a času pro jejich růst. Tohle pro nás znamená jeden celek.“

Vaše béčko nehraje pod hlavičkou Alba Berlin, ale vašeho partnerského klubu. Můžete k tomu konceptu říci něco víc?

„V naší filozofii je rozhodující osobou v rozvoji hráče kouč. Kdybychom měli nějaké Alba B nebo Alba II, mohlo by se stát, že kouč béčka nebude cítit plnou zodpovědnost. Máme nastavenou výborovou spolupráci s LOK Bernau. Bernau má třicet tisíc obyvatel, basketbal tam má historii, vlastní halu, okruh fanoušků, na každé utkání tam chodí devět set diváků. Ale hrajeme stejný basket. Naši hráči tam jedou 25 kilometrů a nehrají za Alba B, hrají za první družstvo Bernau. Hrají za první družstvo ve městě. Každý očekává, že budou dobří, protože přišli z Alba Berlín, a oni musí tomuto očekávání dostat. Pomáhá to jejich osobnosti.“

Na čem je postavena filozofie vaší hry?

„Pokud jste viděli hrát náš euroligový tým, asi potvrdíte, že jsme trochu jiní, nepředvídatelní a obtížně čitelní. Nehrajeme moc pevně daných kombinací, hráči nejsou roboti. Chceme, aby sami rozpoznali, co se na hřišti děje a jak se co nejlépe prosadit.“

Ty nejjednodušší věci bývají často nejsložitější.

„Nejdůležitější je naučit hráče koncentraci, čtení hry a rozhodování. Nechceme hráče svazovat, necháváme je volně hrát. Chceme, aby hru četli, rozuměli jí a vnímali, co se na hřišti děje. A aby správně reagovali a správně se rozhodovali. To je samozřejmě nejtěžší, trvá to dlouho a dochází při tom ke spoustě chyb. Chyba nám ale nevadí – nejdůležitější je ji rozpoznat a poučit se z ní.“

Funguje to?

„Každý z dobrých hráčů chce intenzivní trénink a my ho nabízíme. Intenzivní trénink pro nás znamená, že trenéři, hráči, jejich úsilí, rychlost i zapojení, tohle všechno je propojeno. Snažíme se nastavit prostředí, kdy máme všichni společný

„NEJDŮLEŽITĚJŠÍ JE NAUČIT HRÁČE KONCENTRACI, ČTENÍ HRY A ROZHODOVÁNÍ. CHCEME, ABY HRU ČETLI, ROZUMĚLI JÍ A VNÍMALI, CO SE NA HŘIŠTI DĚJE.“

1984

V tomto roce zlákala Raúla Rodrígueza k hraní basketbalu stříbrná medaile Španělů na OH v Los Angeles. O čtyři roky později mu trenér poradil, ať zkusí pomáhat s výchovou malých kluků.

cíl. A máme štěstí, že naši hráči mají stejný zájem. Debatujeme společně, co pro ně bude nejlepší, a pak to společně děláme. Cíl, snaha a zapojení musí být společné.“

Co všechno to obnáší?

„Jako jeden z prvních klubů v Evropě jsme zavedli ucelený rozvojový program, učíme hráče techniku, taktiku i herní koncepty. Máme společný herní styl a stejnou filozofii, mluvíme stejným jazykem a hrajeme stejný basket od profesionálů přes béčko až po juniorku. Máme stejné principy hry v útoku i v obraně. Hráči proto s přechodem mezi týmy nemají žádný problém. V rozvojovém programu máme dvanáct koučů, kteří se o hráče průběžně starají. Každé čtyři až šest týdnů se setkávají a projdou celý seznam hráčů, o které se společně starají, a stanoví nové cíle.“

Jak to probíhá?

„Nejdůležitější meeting je před sezonou, kdy stanovujeme dlouhodobé cíle. Jakého hráče chceme vlastně vychovat? Co je pro něj nejdůležitější? Co mu chybí? Například: na konci nadcházející sezony by to měl být velice solidní trojkař. Kromě toho by ale měl zlepšit i pick and roll doleva. Pro každého hráče definujeme dva až tři dlouhodobé a dva až tři krátkodobé cíle. Na příští schůzce analyzujeme, jestli je zlepšení znatelné, jestli je posun znát v tréninku i v utkání. Analyzujeme, co jsme doposud udělali a jaký to mělo efekt, a posuneme se k dalšímu cíli, nebo přípravu upravíme. Hráči mají často přizpůsobený rozvrh a mohou třeba třikrát týdně absolvovat dopolední individuální trénink. Odpoledne je trénink týmový, o víkendu dvě utkání, pondělky jsou volné pro potřeby školy, odpočinku a regenerace.“

V tomto věku se hráči rychle rozvíjejí i fyzicky, že?

„Kondiční příprava probíhá obdobně, každý hráč má jiné tělo a je jinak vyvi- →

INZERCE

nutý. Kondiční příprava je proto individuální. Každý dostane individuální plán, kondiční kouči pracují na kondici s malými skupinkami před nebo po týmovém tréninku. Nespěcháme a necháváme hráčům dost času. Hráč musí být připraven, když se blíží vrcholu výkonnostní pyramidy. Do té doby má času dost.“

A když přichází puberta?

„Pro basket potřebujete techniku a dobře připravené tělo, ale nejdůležitější basketbalový nástroj je hlava. A tu musíte umět používat. Hráči musí být připraveni obstát v konkurenci, musí se naučit zvládat problémy ve škole, musí se vyrovnat s vítězstvím i porážkou, pracovat v týmu. Pro tohle všechno máme psychologický tým. Klíčoví v celém procesu jsou vždycky koučové, bez nich by to nefungovalo. Basketbaloví, dovednostní a kondiční trenéři, psychologové i manažeři, ti všichni jsou propojeni. Všichni mají jasnou představu, co je naším cílem, a jsou s hráči každý den.“

Z každého ale Luka Dončić nevyrostete, že?

„Když se hráči blíží vrcholu, v osmnácti, devatenácti nebo dvaceti letech, zvyšuje se logicky i tlak a objevují se pochybnosti. Každý by se chtěl stát členem profi týmu, ale ne všichni na to v daném okamžiku mají. A hráči jsou samozřejmě netrpěliví a chtějí hrát hned. To musí každý klub pečlivě řídit, protože když v prvním týmu nemáte prostor pro nadějně hráče, kteří dorůstají a chtějí hrát, přijdete o ně. Občas některý hráč odejde jinam a občas si některý z nich zpětně uvědomí, že udělal chybu, když odešel.“

Máte nějaký konkrétní parametr, například počet hráčů, které každý rok vychováte?

„To je strašně těžké plánovat, protože každý ročník je jiný, každý hráč je jiný a je spousta vlivů, které neumíme ovlivnit. Nemáme pevný plán, že bychom chtěli každý rok vychovat třeba tři profíky. Úkolem je samozřejmě zásobovat první tým, a proto při plánování soupisky dbáme na to, abychom měli v profi týmu prostor pro mladé talentované hráče, kteří nám dorůstají. Takže se na to díváme

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Do Berlína přijel povzbudit basketbalovou mládež i legendární Dirk Nowitzki

spíš z opačné strany: abychom mladým hráčům pomohli v rozvoji a poskytli jim prostor se ukázat. Často za mnou chodí kolegové z jiných klubů a chtějí po mně roční tréninkový plán pro U14 nebo U15 - a já jim říkám, že ho nemám!“

Je vyhrávání součástí vašeho programu v Alba Berlín?

„Ano a ne. Vyhrát utkání, turnaj nebo šampionát by mělo být výsledkem dobře odvedené práce, ne cílem. V Německu se vyvrcholení soutěží hraje formou Final Four. Když vyhraje dvě utkání, jste vítěz. Anebo je nevyhraje. Dvě utkání

ale nemohou změnit celoroční způsob práce v celém klubu. Ta je mnohem důležitější než výsledek jednoho nebo dvou utkání. Vítězství může být výsledkem celého procesu a celé naší práce, ne naopak.“

Zmínili jste spolupráci ve školách. Jaké hráče si vybíráte a jak je poznáte?

„Nesnažíme se vybírat ty nejlepší basketbalisty v daném věku, hledáme největší potenciál do budoucna. Hráče, kteří jsou agilní, umějí běhat a hrají různé sporty. Hledáme děti, které baví sport, a je nám víceméně jedno, jaký. Když mají nějaký specifický potenciál a jsou učenliví, basket je naučíme.“

Jak takový nábor probíhá?

„Tím, že máme kouče ve školách, snažíme se děti podchytit tam. Předáme jim výpravnou pozvánku na příští Den basketbalu a vysvětlíme jim, co by je na tom mohlo bavit. Snažíme se dětem všemožně ulehčit vstup do našeho sportu, udělat ho pro ně přitažlivým. Berlín je obrovský a nemůžeme lákat desetileté děti, aby k nám jezdily na trénink přes celé město. Proto máme po celém městě partnerské kluby, se kterými spolupracujeme. Zajímavé hráče, kteří by to k nám měli daleko, doporučíme k nim. Děti, které v patnácti mění školu, pak mohou skončit u nás.“

Zdůrazňoval jste, že nepřetahujete mladé hráče jiných klubů. Je to oficiální

„HLEDÁME DĚTI, KTERÉ BAVÍ SPORT, A JE NÁM VÍCEMÉNĚ JEDNO, JAKÝ. KDYŽ MAJÍ NĚJAKÝ SPECIFICKÝ POTENCIÁL A JSOU UČENLIVÍ, BASKET JE NAUČÍME.“

32

pravidlo, nebo spíš gentlemanská dohoda, která vznikla v průběhu spolupráce s kluby?

„Je to naše interní pravidlo, dlouhodobě by nám to nepřineslo prospěch. Někdy nám menší kluby volají, že mají výjimečného hráče, na kterém jejich družstvo stojí, ale nemají mu už co nabídnout. Umožníme, aby hráč v týdnu trénoval u nás a o víkendu hrál za svůj mateřský klub. Taková spolupráce vyjadřuje respekt a přináší výhody pro všechny. Udržovat dobré vztahy s kluby je pro nás důležitější než vyhrát titul v mladším dorostu. Protože z toho hráče může časem třeba vyrůst příští hvězda Euroligy.“

Říkal jste, že klíčem ke všemu jsou koučové. Sportovní ředitel Himar Ojeda tvrdí, že Alba do koučů hodně investuje. Co to v praxi znamená?

„Když jsme plánovali, jak nejlépe rozvíjet hráče, logicky jsme došli i k tomu, jak rozvíjet trenéry. Každý u nás začíná odspodu. Seznámí se s našimi myšlenkami, s naší koncepcí a s naší filozofií. Oba asistenti u našeho euroligového týmu začínali u mládeže. Trenér profi béčka začínal jako trenér U14, jeho asistentem

Tolik let funguje klub Alba Berlín. Za tu dobu vyhrál jedenáct bundesligových titulů a evropský Koračův pohár.

je americký hráč, který poslední tři roky hrál v našem euroligovém týmu. Všechno je propojené. Nevěříme na spasitele, kterého bychom přivedli zvenčí, věříme na náš systém a trenéry si vychováváme sami. Každé pondělí pro naše trenéry organizujeme vzdělávací semináře různé úrovně na různá témata. Za rok to dělá okolo čtyřiceti seminářů. Je to proces, jak budujeme vnitřní kulturu a diskutujeme, jaký basket chceme hrát a učit.“

Jsou tyto semináře jen pro trenéry Alba Berlín, nebo i pro trenéry zvenčí?

„Je to různé – některé kurzy jsou otevřené pro všechny, některé organizujeme pro berlínský svaz, některé jsou specifické jen pro určité kategorie nebo týmy, například mateřské školky.“

To musí pro klub znamenat i velkou finanční investici?

„Alba má ve své organizaci šedesát trenérů na plný úvazek. Nejsou to jen trenéři u profi týmu nebo U18, U16 a tak dále. Jsou to i trenéři ve školách, kteří mají úvazky od dvou do třiceti dvou hodin týdně. Dopoledne pracují ve škole a odpoledne trénují nějaké mládežnické družstvo Alba Berlín. V Německu je toto velmi dobře regulováno, pro trenéry je to sen. Je to investice, ale zároveň to přináší i peníze klubu. Velká část našeho mládežnického programu je placena ze státních peněz, z rozpočtů škol.“

To je obrovská síla a obrovské sportovní know-how!

„Nevím, jestli se do tohoto okruhu lidí smím počítat, ale něco na tom je. Když je vaše práce zároveň hobby i vašeň, je to snadné. Začal jsem trénovat v patnácti letech a nevím, kdy přesně se moje hobby stalo povoláním. Ale o pětatřicet let později mě moje hobby pořád baví a dostávám pravidelně plat. Pokud si někdo myslí, že to děláme dobře, jsme šťastní. Děláme, co nás baví, čemu věříme, a každý den se snažíme to dělat lépe.“ □

INZERCE

110. pří má tor ky

Legendární veslařský závod na Vltavě

3. - 4. června 2023 Rašínovo nábřeží

www.veslo.cz

České veslování / Czech Rowing

czechrowing

Český
Veslařský
Svaz

JAROSLAV ŠPAČEK

olympijský vítěz

Dokázal jsem v

Rodiče ho spíš vedli k ping-pongu, v létě hrál Jaroslav Špaček tenis. Hokej si ale poctivě vybrečel. Mohla za to náborová akce ve škole. Hned šel na zimák a ve třetí třídě už chodil ve škole do sportovky. Za největší vítězství v dětství považuje dvě třetí místa na republice za Rokycany v mladších i starších žácích. Zároveň je bere jako největší porážky, protože nevyhráli titul. V dospělé kariéře pak vyhrál snad všechno, co se dalo. Má zlato z Nagana, je trojnásobným mistrem světa, byl ve finále Stanley Cupu, má zlato z české i švédské extraligy.

TEXT: SLAVOMÍR LENER

Jak vypadal trénink v tvých

začátcích? „Každý trénink pokrýval vlastně všechno. Začínalo se bruslením, pak technika na menších prostorech, končilo se vždy hrou. Byli jsme malý klub a vyrostli zde skvělí hráči. Myslím, že i dnes by kluci měli do velkých klubů přecházet až v 8. třídě. Rád vzpomínám na trenéry Karla Vodičku a Vlastu Vágnera v žácích. Každý z nich mě něco naučil.“

Kdo tě nejvíc inspiroval a ovlivnil?

Čím? „Vzorem byli plzeňští hráči, hlavně Ivan Vlček. Byl rovněž z Rokycan, jezdili jsme spolu na tréninky i na zápasy. Ten mě ovlivnil nejvíc. Líbila se mi jeho

FOTO: BARBORA REICHOVÁ

zarputilost, šel do toho a neměl rád prohry. Moc toho v kabině nenamluvil, ale ukázal to na ledě. V tom jsme podobní. Z trenérů v mém dospělejším věku mi dali nejvíc Marek Sýkora, Radim Rulík a Karel Trachta.“

Zakazovali ti rodiče hokej? Například kvůli škole či průšvihů? „Byl jsem bezproblémové dítě, ve škole jsem se dobře učil, průšvihy moc nebyly, takže žádné zákazy jsem si nevykoledoval.“

Dětský sportovní sen - NHL? „Pro nás byla všechno Plzeň. Doma jsme chodili na ligu i jezdili ven. Dál jsme nevyhlíželi. Tenkrát to ani jinak nebylo. Jediný, koho jsem obdivoval z jiného klubu, byl Jirka Lála z Budějovic a taky jsme se na něj jeli podívat.“

To bude mít Jirka radost. Nebýt hokeje, v čem bys uspěl? „Asi v tenise. Ten jsem hrál až do patnácti, šestnácti. Kluky v klubu jsem porážel, ale na turnaje jsem neměl čas.“

A v civilu? „Možná trenér nebo tělocvičkář. Po maturitě na gymnáziu jsem začal

studovat vysokou pedagogickou školu, ale nechal toho po prváku kvůli hokeji. To se nadalo stíhat.“

Kdy sis začal uvědomovat, že jsi dobrý? „Když jsem se dostal na MS U20, předtím jsem v reprezentacích nebyl. Pak jsem hodně hrál za náš reprezentační B-tým a pak už Euro Hockey Tour za A-tým. A bylo to.“

Kdy jsi začal cíleně dělat něco navíc, třeba posilovat? „Až ve 23 letech, když jsem odešel do Švédska. Tam jsem poznal úplně jiný trénink. Postupně z lehkých činek, kde jsem se učil správnou techniku, jsem přecházel na velké, těžké činky.“

Co ti dalo Švédsko, tvé první zahraniční angažmá? „Byla to škola života. Jiná mentalita lidí, osamostatnil jsem se. Dobře mě to silově vybavilo. Hrál jsem urputný a disciplinovaný hokej, dodržoval systém. Bylo navíc super, že jsem jezdil během sezony domů na akce národáku.“

Co bylo nejtěžší při vstupu do NHL, do klubu Florida Panthers? „Rychle se

ěci okoukávat

přizpůsobit zámořskému hokeji, tehdy se například dost nahazovaly puky do pásma. Nedělat chyby a pokaždé být o dvacet, třicet procent lepší než Kanaďani, jinak bys neměl místo.“

Motivace? „Jednoduchá. Dostat se do základní sestavy a udržet se v ní.“

Mohl jsi hrát svou evropskou hru?

„Jasně, měl jsem zkušenosti se silovým hokejem ze Švédska. Dohrávání souborů, rychlé posouvání puku. Uplatňoval jsem svou velkou přednost, rychlou dlouhou přihrávku z obranného pásma, kterou jsem se dostával z tlaku soupeře.“

Co ti dodávalo sebevědomí? „No, měl jsem tam přeci tebe jako trenéra (úsměv) a samozřejmě spoluhráče Róberta Švehlu a Radka Dvořáka. Měl jsem zázemí, nebyl tam sám.“

Které silné stránky z tebe dělaly skvělého hráče? „Dokázal jsem věci okoukávat, rychle jsem se učil novým dovednostem a systémům. Měl jsem přehled na ledě, kontroloval jsem, co se kolem mě děje. Když jsem jel k puku, dopředu jsem věděl, co s ním budu dělat. A pak bylo důležité se dobře rozhodovat. Kdy puk posunout, kdy ho přikrýt, ale dělat ty věci včas a nezdržovat hru. Hodně mi na ledě pomáhal Róbert, jak se na ledě pohybovat, v jakých prostorech, jak situace řešit a hrát.“

Jako tehdejší trenér Florida Panthers to potvrzují. Od Róberta jsem se také hodně učil, především, jak řešit situace před brankou, jak hrát oslabení. Díky skvělému čtení hry, předvídavosti a kondici dokázal odehrát oslabení ve třech i třeba celé dvě minuty. „Tak to jsem se právě od něj učil, sledoval jsem ho. Uměl měnit rytmus, hospodařit s energií, nelítal pořád jako blázen. Věděl, kdy do toho pořádně šlápnout a kdy se zase může svézt. Róbert byl můj vzor.“

Udržoval jsi u svých spoluhráčů pozitivní náladu, motivoval je a mentoval? „Zpočátku jsem moc velký mluvka nebyl, ale s přibývajícím zkušenostmi jsem si bral mladé hráče a mluvil k nim, rozebírali jsme spolu videa před i po zápase. Třeba jsem i požádal trenéra, ať mi k sobě do páru toho kluka dá, a já s ním hrál i trénoval navíc po tréninku.

To jsem nasál od starších hráčů, kteří se dřív stejně chovali ke mně. Líp se mluví v kabině k mladým hráčům, když se daří. Jakmile moc prohráváte, je to ponorka.“

Jak tě viděli spoluhráči? „Popsali by mě jako týmového hráče, co nemá rád prohry, dá do toho vždycky všechno a dobře se připraví. Mezi kluky jsem nezkazil žádnou legraci, dokázal jsem si udělat srandu ze sebe i z ostatních a uznávám ty, kteří to také tak mají.“

Jaké byly tvoje rutiny před zápasem, v šatně? „Klasika. Dodržovat čas spánku, snídaně, svačiny, obědy. Dozvědět se co nejvíc o soupeři, pročíst si sestavy, přichystat se na klíčové hráče, znát taktiku a systémy. Pořádně se před zápasem rozcvičit.“

Byl jsi pověřivý? „Trochu jo. Naskočil na led pravou nohou, vylézat levou, brusle si obouvat první. Když jsem dal gól, tak jsem s tou hokejkou hrál, až se na ní nedalo koukat, natož s ní hrát. Spíš to byla rutina, než pověřivost. To jsem držel celou kariéru. Nikdy jsem to nezměnil, ať se vyhrávalo, nebo prohrávalo.“

Čím jsi štvál soupeře? „Spíš dotěrnou, nepřijemnou hrou do těla, ale férově, žádné zákeřnosti.“

Teď už s tím můžeš ven, vypadá to, že žádná nominace do národáku nebo do NHL nepříjde. Co ti nešlo? „Start z místa v postavení a pak v jízdě vzad. Ve hře jsem to všelijak kompenzoval, různě si útočníky najížděl nebo včas

udělal dva kroky stranou, ale na tréninku to nešlo. Trenér Lindy Ruff nazval podle mě i jedno cvičení Spačo drill. To se útočníci rozjeli naplno z rohu a obránci startovali z vrcholu kruhu ze stoje, zády do směru jízdy, a jízdou vzad s nimi měli držet krok a gap. To jsem nestíhal. Kluci se vždycky smáli.“

Co tě dokázalo rozhodit? „Když jsem nedostal pravidelné střídání. Když uděláte chybu, chcete zase hned na led, napravit to, prostě hrát dál a znovu se do toho dostat. Když mě trenér vynechával, z toho jsem byl špatnej a mrzutej.“

Co jsi dělal navíc? Fitness? „Před každým zápasem jsem chodil sám cvičit, 30-40 minut lehké váhy. Nebavily mě tréninky po zápase, hlavně, když jsem měl v nohách 25 minut a měl toho plný zuby. Chápu, že trenér chtěl dát hráčům například druhý den volno, ale to bych já radši přišel, svěží, odpočatý a dal si kvalitní trénink v posilovně.“

Chtěl jsi někdy s hokejem seknout?

„Ne. Snad jen na konci kariéry v Carolině, kdy díky stávce klub otálel s nabídkou. Tak jsem řekl: Dost, to stačilo.“

Využil jsi někdy psychologa? „Samozřejmě. V roce 2009/10 přišel do Montrealu David Scott. Mluvil jsem s ním, byl s námi na soustředění. Přijížděl za námi v nepravidelných intervalech a na různé dlouhou dobu. Bylo to s ním moc fajn. Víím, že jste ho tu teď měli a četl si i rozhovor s ním právě v tomhle magazínu Coach.“

Jak jsi vycházel s trenérem, který tě někdy nehral. Inicialo jsi komunikaci s ním? „S trenéry jsem problémy neměl, ale když bylo třeba, řešil jsem to přes asistenty. Když se to ale táhlo beze změny příliš dlouho, zašel jsem přímo za hlavním.“

Proč stále tak nadšeně sportuješ?

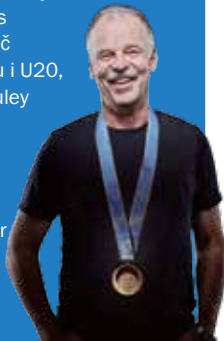
„Hejbat se prostě musíme. Pořád mám v sobě soutěživého ducha. Stále o něco hrajeme, malé sázečky jsou. Rád si dám paddle tenis, golf, to mě baví. Hokej už nehraji téměř vůbec, bolí mě kolena.“

Co ti dal do života profesionální sport? „Zázemí, samozřejmě. Vychoval mě. Dal mi pokoru ke sportu a to se odrazilo i k tomu, jak teď vychovávám svoje děti.“

A o výchově dětí a syna Davida bude 2. díl povídání s Jaroslavem Špačkem, ptát se budu i jeho syna Davida na téma Cesta do NHL.

SLAVOMÍR LENER

- po boku Ivana Hlinky trenér hokejových olympijských vítězů v Naganu 1998
- v NHL působil šest sezon jako asistent Calgary Flames a Florida Panthers, kouč reprezentačního A-týmu i U20, Sparty, Düsseldorfu, Luley a Linköpingu, kde odkoučoval přes 1000 utkání (2x zlato a 4x bronz)
- působil jako šéftrenér svazu a manažer reprezentace (1x stříbro, 2x bronz)

Někdy stačí opravdu málo, aby se člověk zamiloval do sportu, který se stane nedílnou součástí jeho života. **NATALIE PANGERLOVÁ** chodila do správné školy s fajn ředitelem, který ji nasměroval k hokejbalu. V Berouně tak vyrostla úspěšná reprezentantka, hrající v týmu juniorů extraligu a současně i ženskou ligu. A co víc, sama už také trénuje.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Řešíme každý detail

První trenér, začátky

„Začalo to na základce, kdy jsem se převážně bavila s kluky. Chodili jsme u nás v Berouně hrát fotbal a zkoušeli jsme různé sporty. A jednou mi pan ředitel ze školy nabídl, jestli nechci hrát Hokejbal proti drogám, což je školní turnaj. Řekla jsem proč ne, zkusila jsem hrát a od té doby mě hokejbal chytnul, přibližně od třetí třídy jsem u něj zůstala a pak se přidala k týmu Keltů. Chodila jsem pěšky domů ze školy a kousek od nás bydlel i pan ředitel. Vždycky jsme chodili kolem hřiště a jednou jsme se potkali, šli domů a povídali si. Pan ředitel najednou zavolal na trenéra, který tam zrovna byl a trénoval děti, že k němu v pondělí přijdu na trénink. Tak jsem přišla a už zůstala. Byl to Roman Novák, který mě vede až doteď. Nejvíc mi toho předal a zažili jsme spolu hodně let až do juniorského věku.“

Roman Novák

„Máme skvělou skladbu tréninku. Soustředíme se na každý detail, na každou situaci, která se může stát při hře. Máme i skvělý kolektiv, což napomáhá výkonům na hřišti. Trenér má dostatek zkušeností a má nám pořád co dát. Určitě je skvělý v taktických věcech, které neustále probíráme a na trénincích se na ně soustředíme.“

Motivace

„Hlavně v době při přechodu do juniorů, když jsem si moc nevěřila, mě Roman Novák skvěle motivoval,

dodával sebevědomí a věřil mi. Hodně mi pomohl, protože se často vyrovnám klukům, i když jsou o tři nebo čtyři hlavy vyšší než já. Jsem velmi soutěživý typ člověka a vzpomínám si na letní soustředění při příchodu do týmu juniorů. Řekl mi, že zkusíme, jestli se vyrovnám klukům. A když ano, tak mě bude brát na zápasy. Já potřebuji být ve všem jedna z těch lepších. Makala jsem a chtěla hrát zápasy. Šlo to, a tak jsem součástí týmu a hraji zápasy.“

V týmu s juniory

„U nás je pořád hlavní trenér Roman Novák. Jeho přístup k holkám se vůbec nemění a za mě je dobře, že trenér nijak neodděluje kluky a holky. Jsme jeden tým, jedna rodina. V týmu převážně s kluky hraji sama, ale často za nás nastupuje i Karolína Kosinová. Myslím si, že když jste odmala mezi kluky, hrajete s nimi a trávíte s nimi tolik času, tak už nějaké rozdíly nevnímáte. Už jsem se na prostředí klučičího týmu aklimatizovala. Naštěstí můžu zůstat u juniorů delší dobu než kluci. Zatím je pro mě prioritou zůstat co nejdéle s juniory, bojovat o každou nominaci do reprezentačního týmu a připravovat se na letošní mistrovství světa v Liberci.“

Beroun - liga žen

„Náš tým žen, který si říká Fretky, hraje hlavně pro zábavu. Snažíme se urvat nějaké výhry a body, ale máme to nastavené jinak než kluci. Dřív nás vedl Roman Kosina, který už ale netrénuje.

HOKEJBALISTKA

NATALIE PANGERLOVÁ

Narozena: 21. 12. 2003

Pozice: hráčka i trenérka, česká reprezentantka

Klub: SK Kelti 2008 Beroun (extraliga juniorů, liga žen)

Největší úspěch: stříbro na MS (2022)

S holkami si zatím vystačíme samy nebo nám chodí pomáhat na střídačku náš druhý trenér z juniorů Jiří Dvořák. Roman Kosina nám dřív pomáhal jen při zápasech, když měl zrovna čas. Byli jsme za něj moc rádi, protože nám skutečně hodně na střídačce pomáhal. Uměl si zařvat a často i na mě, ale mně to pomohlo a jsem za jeho pomoc vděčná.“

Reprezentační trenér Karel Manhart

„Jeho styl koučování je můj nejoblíbenější. Když pana Manharta neznáte, tak se ho občas i bojíte. Ale jakmile ho poznáte a jste s ním delší dobu, tak mu začnete rozumět a chápat jeho přístup. Často dělá různé vtípečky, ale umí být přísný, dávat tresty. Nás jako ženy si velmi hýčká a jeho přístup je takový tatínkovský. Měla jsem možnost ho zažít na MS v Kanadě a na pár letních kempech, kde mě koučoval. Byla jsem spokojená, vyhovovalo mi pod ním hrát a mrzí mě, že teď už u reprezentace žen není, bude mi chybět.“

Manhartův styl na MS

„Jeho tréninky jsou dobře postavené a předal mi dost taktických zkušeností.

Vzhledem k situaci, kdy jsme neměly až tak moc času na přípravu na MS, ji trenér dokázal sestavit výborně. Měly jsme na každou aktivitu jasně určený čas, na trénink přesilovky, oslabení, měly jsme rozdělené tréninky na brankářky, obránkyně a útočnice. Bylo nás tam několik nejmladších a za tu krátkou chvíli nás dokázal seznámit s tím, co a jak chceme hrát, i jaké budou cíle v našich lajnách. Všechno jsme rozebrali do detailů. Měli jsme spoustu video rozběrů, všechno jsme si pojmenovali, co jak zlepšit nebo zahrát jinak. Musely jsme si vzájemně pomáhat, držet při sobě, nesměly jsme se na nikoho vykašlat a musely hrát jako tým. Prostě hrát

srdcem a bojovat dál i za spoluhráčky. Díky trenéru Manhartovi byla v týmu super atmosféra a hodně jsme se nasmáli. Nesměly jsme ho ale naštvat, protože jinak by se děly věci. Stačil mi s ním jeden turnaj a mám spoustu zážitků.“

Trénování

„Začala jsem trénovat, když vznikal dívčí tým Fretek a oslovila mě trenérka a zároveň spoluhráčka z ženského týmu Iva Sevaldová společně s Romanem Novákem. Ptali se, jestli nechci předávat zkušenosti těm nejmladším dívkám, rozvíjet je, abychom posílili postavení dívčích týmů. Učila jsem je od základů, bavilo mě a naplňovalo, když jsem viděla, jak se holky zlepšují. O to lepší pak je, když vidíte, že je hokejbal fakt baví a těší se na každý trénink. Chceme, aby jim nadšení vydrželo i dál a dostaly se případně i do reprezentace, což se u některých holek už děje. Máme zájem, aby u hokejbalu zůstaly, v budoucnu třeba i trénovaly a předávaly svoje zkušenosti dalším holkám. Chtěla bych studovat a brát hokejbal a trénování jako koníček. Trénování mi dodává energii, super pocit a pořád mě baví.“

SUPER BOWL:

Fotbal, Bůh, show

Amerika bude sedět u televizí, telefonů a tabletů a spolu s ní i část ostatního světa, který se chytá čím dál víc. Super Bowl má moc, kterou k sobě vábí i přes hranici kulturních rozdílů, nevědomosti a ignorace. Titulový zápas slavné ligy NFL pomáhá po světě šířit zprávu o výjimečném sportu, jenž je sice příšerně brutální, ale stejně tak návykový, emocionální a dokonce i spirituální. Někdo se těší na fotbal, někdo na očekávaný návrat zpěvačky Rihanny o poločase. Všechno dohromady dá druhou únorovou neděli televizní show, srovnatelnou s přistáním na Měsíci.

TEXT: MARTIN HAŠEK

a prachy

FOTO: AP

Stadion Highmark v Buffalu byl roz-citlivělý. Jen šest dní poté, co safety Damar Hamlin padl uprostřed zápasu v Cincinnati k zemi se zástavou srdce, se chystal ke startu další mač. Na tribunách se to hemžilo povzbudivými přáníčky za Hamlinovo zdraví a odevšad svítila trojka, kterou zotavující se hráč nosí na dresu.

Pak Nick Falk, kicker New England Patriots, uvedl míč do hry. Balon chytil Nyheim Hines, returner Buffala, na čtyřech yardech, rozběhnul se, nějakým zázrakem se vyhnul vřavě před sebou a po pravém křídle na druhé straně hřiště doběhl pro touchdown. Vypadalo to jak pozdrav z nebe.

„Chcete slyšet pravdu? Bylo to spirituální, opravdu bylo. Zasáhlo mě to do morku kostí, byl to speciální zážitek,“

líčil pak Josh Allen, quarterback Buffalo Bills. „Chodil jsem mezi spoluhráči a říkal jsem: Bůh existuje! Takovýhle scénář nenaplánujete. A jak mi právě řekli, jsou to právě tři roky a tři měsíce od posledního kick off returnu... Je to opravdu cool.“

Ta trojka byla všude. Allen, mladá superhvězda se smlouvou na víc než čtvrt miliardy dolarů, končil poslední věty ve znatelném pohnutí, skoro plakal.

„Josh Allen je jeden z mých nejoblíbenějších mladých quarterbacků. A teď mám pocit, že jsem s ním ještě ve větším spojení, i když jsem se s ním nikdy nepotkal. Když jsem se díval na ten zápas a touchdown, byl jsem dojatý a trochu jsem brečel,“ přiznává Zach Harrod, americký kouč pražského týmu Prague Lions, který letos vstoupí do evropské profesionální ligy ELF. „Byl to příběh sil-

ný i pro lidi. Hráči si tyhle věci většinou nechávají pro sebe. Nechtějí zažívat to, co Tim Tebow. Tomu se dost lidí posmívalo. I když to bylo spojené s tím, že nehrál moc dobře...“

Ne každý je jako Tebow, který se před desetiletím proslavil tím, že na hřišti před zápasy klekal a veřejně se modlil. Ale události kolem Damara Hamlina ukázaly, co americký fotbal znamená pro Ameriku. Tady jde mnohem víc než o sport. Bůh je přítomný, vždyť neděle tu není pro nic jiného než pro kostel a pro fotbal. Americký fotbal.

Duch a krev

Tahle hra má sílu spojovat, má svůj duchovní obsah, je součástí národního dědictví. V devatenáctém století se vyvinula ze stejných základů jako „evrop-

Philadelphia Eagles nastoupí v Super Bowlu počtvrté, i zásluhou touchdownu wide receivera DeVonty Smitha ve čtvrtfinále play off proti New York Giants. Klub pamatuje jediný triumf z února 2018.

ský“ fotbal a ragby. Američané si ji ale přetvořili ve svou originální verzi, která se od dalších dvou moderních odnoží zásadně liší.

„Příběh amerického fotbalu je tak trochu jako příběh Ameriky, což je země emigrantů. Součástí historie amerického fotbalu jsou ragby i soccer. My Američani to tak děláme, že věci vezmeme, vidíme, že je to skvělé, ale snažíme se z toho udělat ještě něco lepšího,“ říká Harrod. „Vzali jsme tolik kultur a snažili se je dávat dohromady. Myslím, že americký fotbal souvisí s americkou kulturou. Protože Amerika byla divoká země. Je to součástí toho, jak jsme šli po celé zemi od jednoho oceánu k druhému. A tohle je hodně agresivní a divoká hra. Někdy je ta agrese a divokost ošklivá. Tohle vidíme i v naší historii.“

6

Rekordních šest Super Bowlů dobyly jen dva kluby: New England Patriots a Pittsburgh Steelers.

Brutalitu nelze pominout. Od dávných počátků ke hře prostě patřila. A byly časy, kdy šlo doslova o životou nebezpečnou záležitost. V letech 1900-1905 zemřelo na následky zranění při zápasech 45 hráčů. Situace došla tak daleko, že americký prezident Theodore Roosevelt, sám nadšený fotbalový fanoušek, pozval zástupce univerzit z Harvardu, Yaleu a Princetonu do Bílého domu, aby se poradili, co s tím.

Výsledkem byly zásadní úpravy pravidel. Od další sezony 1906 byla například poprvé povolena přihrávka směrem dopředu. Pravidla se během let dále měnila, ale drsná část hry přetrvávala. V roce 1976 posloužila v normalizačním Československu sportovnímu magazínu Stadion jako hlavní téma reportáže o americkém fotbale s vypovídajícím názvem: Mrzačení s potleskem.

„Při některých zákrocích naskakuje husí kůže, ale právě ty jsou odměňovány největším aplausem desetitisíců diváků na stadiónech. Největší a nejhrůzostrašnější srážky televize opakuje ve zpomaleném záběru a Amerika se baví. Má své novodobé gladiátorské hry – American football,“ konstatuje sarkasticky autor. „V prvních řadách fotbalových stadionů mají ti nejposledější Američané velikou šanci slyšet nefalšované výkřiky bolesti a nenahrané praskání kostí.“

Na druhou stranu se tehdejší čtenáři Stadionu za železnou oponou sedmdesátých let díky tomu článku dostali i k historii, jež stála u zrodu dnes tak populárního Super Bowlu.

Broadway Joe

NFL se v šedesátých letech snažila konkurovat nová soutěž AFL, která vystoupila ze stínu díky Joe Namathovi. Toho si sice v draftu NFL vybrali St. Louis Cardinals, jenže když za ním dva jejich zástupci přišli do jeho pokojíku na univerzitě

v Alabamě, slyšeli troufalé: „Chci dvě stě tisíc. A auto k tomu!“

New York Jets z konkurenční AFL nakonec v listopadu 1964 podepsali s Namathem tříletou smlouvu na do té doby bezprecedentních 427 000 dolarů. A to mělo svůj význam pro budoucnost.

V roce 1966 se obě ligy dohodly společným titulovým zápase, tehdy se mu ještě přezdívalo Zápas o titul mistra světa. Tradičnější NFL v prvních dvou ročních vládla. AFL nejvíc přispěla později neocenitelnou značkou Super Bowl. S návrhem názvu přišel poprvé Lamar Hunt, hlavní zakladatel AFL a majitel Kansas City Chiefs. Původní „Super Ball“ byla hračka, gumový balonek s flitry, s nímž si hrály jeho děti.

Po dvou drtivých vítězstvích Green Bay Packers, prestižní organizace staré NFL, v titulových zápasech panoval názor, že kluby z druhé části ligy nemají šanci. V lednu 1969 se ale na scéně znovu objevil Namath.

Byl to barový floutek, který si díky výletům v extravagantních kožších a s blondýnkami u pasu po Manhattanu získal přezdívku Brodway Joe. Byl to ale zároveň quarterback s něčím navíc, co musí mít výjimečný hráč. I on musel před Super Bowlem III odevšad poslouchat narážky, že tým z AFL nemá proti

Joe Namath, kultovní figura zámořského amerického fotbalu

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

SUPER BOWL & CENA REKLAM

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

2022	6,5
2021	5,5
2020	5,6
2019	5,3
2018	5,2
2017	5,0
2016	4,5
2015	4,25
2014	4,0
2013	3,8
2012	3,5
2011	3,1
2010	2,95
2009	3,0
2008	2,7
2007	2,38
2006	2,5
2005	2,5
2004	2,2

* průměrné částky jsou v milionech dolarů za 30 sekund

soupeři z NFL šanci. A dostaly se k němu i osobní výpady.

„Co si myslím o Joe Namathovi, vám řeknu v neděli večer, poté, co odehraje svůj první profesionální zápas,“ zahlásil Norm Van Brocklin, kouč Atlanta Falcons, před Super Bowlem, v němž Namathovy New York Jets čekal souboj s vysoce favorizovanými Baltimore Colts.

Tři dny před Super Bowlem III byl Namath pozván do Miami Touchdown Clubu, který ho chtěl ocenit svou cenou pro hráče roku. Když přišel na pódium a stavěl se k mikrofonu, nějaký fanoušek Colts zakřičel: „Nakopeme vám prdel!“

Sál se zasmál. Ale Namath se k nim nepřidal. Měl už toho dost a odpověděl s klidem mrazivějším než newyorská zima: „Hej! Mám pro tebe novinku. V neděli vyhrájeme. To garantuju!“

Jets pak zcela senzačně Colts i s jedním z nejslavnějších koučů historie Donem Shulou porazili 16:7. Právě v tomhle zápase se poprvé oficiálně hrál Super Bowl, předchozí dva ročníky byly k značce přiřazeny retroaktivně.

Ta chytlavá věta o vítězné garanci spolu s naplněným slibem udělala Super

Tom Brady slavil na konci Super Bowlu sedmkrát, v tom nemá konkurenci

Bowlu neocenitelnou reklamou. Najednou už nebyl polštářovou válkou. Získal aspekt rivality a události, kde se může stát neočekávané.

V dalším ročníku konkurenceschopnost AFL potvrdil triumf Chiefs nad týmem Minnesota Vikings a v roce 1970 tak došlo k definitivní fúzi obou soutěží do jedné pod historickou značkou NFL.

Zářící obrazovka

Rostoucí popularita spojené ligy se zároveň trefila do éry rozvoje televize a s ním spojeného byznysu. Tahle spolupráce byla pro budoucnost Super Bowlu klíčová. Lidová zábava a rostoucí televizní sledovanost. Už scházely jenom reklamy. Ty se během velkého zápasu vysílaly od začátku. Při Super Bowlu I v roce 1967 stálo třicet sekund 37 500 dolarů.

Pak se ale zase ukázal Joe Namath. V roce 1973 se při Super Bowlu na obrazovkách usmíval na zářivě krásnou herečku Farrah Fawcettovou, pozdější hvězdu seriálu Charlieho andělci.

„Tak se těším, až se nechám namazat,“ prohlásil Namath rozpustile do kamery. →

ČESKO

vs. IRSKO | 9/2 | 17:00

vs. NIZOZEMSKO | 12/2 | 18:00

PRAHA | SPORTOVNÍ HALA KRÁLOVKA

GENERÁLNÍ PARTNER:
Tipsport

HLAVNÍ PARTNEŘI:
E
SCOPRIA CZ

BENQMA

HYUNDAI

KOOPERATIVA

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER:
Česká televize

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:
Radiožurnál

iDNES Premium

DNES

PARTNEŘI:
NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA

močen

MONDO

OP3

NIKE

BBDO

enigma

CEREBAL

navitop

THE MEDIA

ČESKO

vs. FRANCIE

23/2 | 18:45

PARDUBICE | ENTERIA ARENA

GENERÁLNÍ PARTNER:
Tipsport

HLAVNÍ PARTNEŘI:
Kooperativa

SKUPINA ČEZ

HYUNDAI

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER:
Česká televize

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:
iDNES Premium

DNES

PARTNEŘI:
močen

MONDO

OP3

NIKE

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:
BIG MEDIA

tvoyou live

BASKETMLCZ

ensana

NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA

BBDO

Super Bowl = dokonalý showbiznys s dychtivě očekávanou poločasovou přestávkou. V minulosti ji vyplnili zpěvačka Katy Perry na zlatém tygrovi nebo ikonický Prince v deštivém vystoupení.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

A pak už mu Farrah natírala na tvář bílou pěnu od firmy Noxzema.

Všechno do sebe zapadlo. Velká sportovní show se propojila s velkým byznysem. Super Bowl si každým rokem upevňoval pověst výjimečné události, což mělo odraz ve sledovanosti a logicky i ve stále větším propojení s televizním reklamním trhem.

Základem byla pořád samotná hra. Pro blaho ligy byla sedmdesátá léta vítěznou érou týmů ze dvou velkých trhů. Spolu s Pittsburgh Steelers, jejichž marketingový dopad nebyl tak silný, dekáde vládli Miami Dolphins a Dallas Cowboys, kterým komentátor John Facenda přisoudil přezdívku „America's Team“, která vydržela dodnes.

Byl to čas nových amerických superstar. K Namathovi se přidali quarterbacki Terry Bradshaw a Roger Staubach či running beci Walter Payton a O. J. Simpson, pozdější slavný herec a kontroverzně neviný v kauze zabití bývalé manželky a jejího přítele, která vrcholila soudem století.

Osmdesátky zase patřily hlavně San Francisco 49ers s quarterbackem Joe

Montanou, spolu vyhráli Super Bowl čtyřikrát, v devadesátkách bodovaly Dallas či Denver. Důležité bylo, že liga stále rostla.

Styl i PR samotné hry se přitom postupně měnily. Dřív se hlavně hodně běhalo s míčem po zemi, i pro diváky byla podstatná silová složka hry. Samotná liga si dávala do televizních reklam záběry drsných střetů přilby na přilbu. V novém století se NFL stále víc přetvářela do tzv. „quarterback driven league“, tedy soutěže, kde je velmi obtížné dlouhodobě uspět bez kvalitní pasové hry quarterbacka, což je však podle mnohých nejobtížnější a zároveň nejdůležitější pozice napříč všemi týmovými sporty.

Místo drsných střetů jsou teď reklamou na NFL rotující šišaté míče, které létají na desítky yardů ve světlech reflektorů proti tribunám, zaplněným desítkami tisíc diváků. Nové století přineslo rivalitu dvou historických ikon – Toma Bradyho a Peytona Manninga. Díky jim i Aaronu Rodgersovi, Benu Roethlisbergerovi či v posledních letech Patricku Mahomesovi, Joshu Allenovi nebo Joe Burrowovi má teď NFL při Super Bowlu k dispozici

NA STADIONU STATE FARM V ARIZONSKÉM GLENDALE UVIDÍ CELÝ SVĚT VELKÝ COMEBACK AMERICKO-BARBADOSKÉ HVĚZDY RIHANNY.

nejlepší produkt svých dějin. Ale nejenom kvůli nim.

Koncert o přestávce

„Pro Super Bowl bylo zlomem, když z toho začali dělat show a uvědomili si, že z toho můžou mít zisk,“ vysvětluje Harrod. „Narodil jsem se kousek od Chicaga a fandím Bears. Můj první Super Bowl byl v roce 1986, když jsme vyhráli. Spíš ale vzpomínám na devadesátky, kde byla show kolem pořád ještě někde jinde. Dnes už jde i o spojení s technologiemi. Všechno je líp vidět, líp to zní, je to lákavější. Zapojily se do toho celebrity a všechno šlo

rychle nahoru. Vidíme spojení amerického fotbalu s americkou kulturou. Myslím, že součástí toho je i kult hip hopu a rapu. I když pořád máme i rokenrol...“

Globální úspěch Super Bowlu je pevně srostlý s fenoménem poločasové Halftime show. Tradice vystoupení aktuálních superhvězd populární hudby začala v roce 1991, když se ukázali The New Kids on the Block. Tenkrát si sice většina lidí o půli přepnula na zprávy z Války v zálivu, ale v dalších letech čísla rostla.

Super Bowl nabídnul prostor Michaelu Jacksonovi a jeho sestře Janet (i jejímu

NEJSLEDOVANĚJŠÍ PŘENOSY V HISTORII USA

1969	přistání Apolla 11 na Měsíci	125,00
2015	Super Bowl	114,44
2014	Super Bowl	112,19
2016	Super Bowl	111,86
2012	Super Bowl	111,35
2017	Super Bowl	111,32
2011	Super Bowl	111,01
1974	rezignační projev prezidenta Richarda Nixona	110,00
2013	Super Bowl	108,70
2010	Super Bowl	106,50
1983	poslední díl seriálu MASH	105,90
2018	Super Bowl	103,39
2020	Super Bowl	100,45
1977	poslední díl seriálu Kořeny	100,00
2022	Super Bowl	99,18

* Sledovanost je uváděna v milionech →

INZERCE

SKATEBOARDING

RYCHLOBRUSLENÍ

INLINE HOKEJ

INLINE ALPINE

FREE STYLE

KRASOBRUSLENÍ

INLINE HOCKEY WORLD CHAMPIONSHIPS

WORLD CHAMPIONS 2021

MISTŘI SVĚTA 2021

ČESKÁ UNIE KOLEČKOVÝCH SPORTŮ

odhalenému řadru), Justinu Timberlakeovi, Madonně, Bruce Springsteenovi, Paulu McCartneymu nebo Princovi. Ten v roce 2007 v poločase zápasu Indianapolis Colts-Chicago Bears předvedl jedno z nejslavnějších vystoupení nejen poločasové show, ale i v historii hudby. Na stadionu v Miami se tehdy strhla průtrž mračen, ale Prince obavu producentů odbyl přáním: „Nemůžete zařídit, ať prší ještě víc?“

Pak se vydal na kluzké vyvýšené jeviště uprostřed fotbalového hřiště a v prudkém dešti se svými čtyřmi elektrickými kytarami vystříhl show, kterou stylově zakončil hitem Purple Rain.

Pro Super Bowl to byl další přelom. Poločasové vystoupení je zlaté vejce. Stačí jen fakt, že NFL umělcům za vystoupení nevyplácí žádnou gáži. Jedním z důvodů je reklama, kterou performeři získají. Prodej Princových alb se po jeho kouzlu v dešti zvednul o 700 procent. Druhým důvodem je nákladná produkce, kterou NFL financuje.

Třináctiminutový společný nářez Jennifer Lopez a Shakiry, které doprovázely tři tisícovky komparzu, stál ligu při Super Bowlu 2020 třináct milionů dolarů. A je jasné, že další slavné produkce taky nebyly zadarmo.

Třeba když Katy Perry v roce 2015 vjela na stadion ve Phoenixu na obřím zlatém tygroví, aby nakonec odletěla jako zářící kometa. Lady Gaga zase v roce 2017, zajištěná lany, šokovala stadion v Houstonu skokem ze střechy a pak vydrtila ohnivou show, při níž dala lidem na místě i u televizi asi tak milion důvodů, aby nikam neodcházeli. Což se pak divákům vyplatilo, protože byli svědky legendárního obratu, který způsobil Tom Brady se svými New England Patriots navzdory 25 bodům, jež měla během zápasu k dobru Atlanta.

„Jsou na to dva pohledy. Jeden je trochu old school, má ho můj táta, jenž je taky fotbalový trenér. Často říká: Co je to za nesmysl? To není vůbec o fotbale, ale spíš o tom kolem. Mám ale kamarády, kteří se na Super Bowl dívají jenom kvůli téhle show,“ vypráví Harrod. „Já miluju americký fotbal, myslím, že je to nejlepší sport na světě. A pokud můžeme udělat něco, co přiláká víc lidí, aby byli jeho součástí, jsem úplně pro.“

Jisté je, že letošní poločasová show bude stát opravdu za to. Na stadionu State Farm v arizonském Glendale totiž celý svět uvidí velký comeback americko-barbadoské hvězdy Rihanny, která

Quarterback Patrick Mahomes je hlavní hvězdou týmu Kansas City Chiefs, kteří si zahrají Super Bowl počtvrté za poslední tři sezony. V únoru 2020 slavili, o rok později smutnili.

13

Půl hodiny po půlnoci na pondělí 13. února začne letošní Super Bowl mezi Philadelphii a Kansas City.

své fanoušky už dlouho napínala. Poslední album vydala v roce 2016 a živě naposledy zazpívala při udělení cen Grammy v lednu 2018.

Rihanna přitom v minulosti odmítala při Super Bowlu vystoupit jako výraz podpory Colinu Kaepernickovi. Někdejší quarterback San Francisco 49ers v roce 2016 rozbouřil Ameriku, když si začal při tradičních amerických hymnách před zápasy klekat, čímž chtěl upozornit na mnohé případy policejní brutality vůči Afroameričanům a rasovou nerovnost v zemi. V lize klubů, které zhusta vlastní přestárlí bělošští miliardáři, už od té chvíle nedostal jedinou šanci.

Jenže letos se Rihanna o pauze objeví a přestávka bude určitě zase o něco delší než klasických dvanáct minut během běžného zápasu NFL. Přesně měsíc před Su-

FOTO: REUTERS

balovou bonanzu už špikují jen finálové díly seriálových hitů M.A.S.H. a Kořeny.

To má zcela přirozeně vliv i na ceny televizních reklam během titulového mače. I ty si prošly svěbytným vývojem. Výrazně do něho zasáhla společnost Apple, když v roce 1984 prostřednictvím svých šedesáti sekund při Super Bowlu představila světu počítač Macintosh a kreativně si pohrála s tehdy aktuálním letopočtem, stejnojmenným názvem slavného románu. Režisér Ridley Scott se tenkrát přičinil, aby lidi seznali, proč rok 1984 bude jiný, než předvídal George Orwell.

Zatím nejdražší reklamy se vysílaly v roce 2020. Amazon zaplatil 16,8 milionu dolarů za devadesátisekundový skeč, v němž za pomoci ikon duhového světa Ellen Degeneres a Portii de Rossii zahájil novou éru obyvatelů Země s asistentem Alexa.

Možná ještě větší úspěch měla ale ve stejném roce za stejnou cenu natočená reklama podle skutečného příběhu stárnoucího muže, který si pomocí Google Assistant připomíná šťastné chvíle se svou Loretou. Při tom snad nebrečel jen Vladimir Putin.

Ve stejný večer, kdy NFL opulentně slavila 100 let svého vzniku, se v reklamě objevil i Tom Brady. Svou povinnou větu o streamovací službě a kabelovce Hulu doprovodil rostoucím očekáváním velké zprávy o konci kariéry, aby pak oznámil: „Nikam neodcházím...“

I když pak po dvaceti letech opustil aspoň impérium New England Patriots, aby si svůj sedmý Super Bowl vybojoval v Tampě Bay.

Opravdu to jsou malá umělecká díla, tyhle reklamy při Super Bowlu. Asi musí být, když cena vysílacího času stále roste. Před rokem stálo třicet sekund v průměru 6,5 milionu dolarů.

Kolem a kolem, vidět jednou Super Bowl na vlastní oči musí být životní zážitek. A nakonec, lístky se dají koupit tak levně, že vám stačí vytáhnout jenom necelých pět tisíc dolarů... Anebo si prostě můžete zajít do některé hospody, kde díky příslibům hezkých dýšek přemluví obsluhu, že si dají v noci na 13. února noční směnu.

„Každý z nás touží po komunitě a ta show a všechno kolem Super Bowlu spojuje lidi,“ říká Harrod. „Je to něco, po čem lidi touží. Každý z nás chceme být mezi lidmi, se svými kamarády a koukat se na to.“

SLEDOVANOST SUPER BOWLŮ V USA

	v milionech
2022	99,18
2021	91,63
2020	100,45
2019	98,19
2018	103,39
2017	111,32
2016	111,86
2015	114,44
2014	112,19
2013	108,69
2012	111,35
2011	111,01
2010	106,48
2009	98,73
2008	97,45
2007	93,18
2006	90,75
2005	86,07
2004	89,79
2003	88,64
2002	86,80
2001	84,34
2000	88,47
1999	83,72
1998	90,00
1997	87,87
1996	94,08
1995	83,42
1994	90,00
1993	90,99
1992	79,59
1991	79,51
1990	73,85

per Bowlem už Rihanna nabídla publiku atmosférickou ochutnávku, v níž se doslova zjevila ze stínu a nervozního mumlání: „Už je to 2190 dní. Bylo to přes šest let...“

Při Super Bowlu čekání skončí.

Každá sekunda drahá

Kombinace špičkového sportu a hvězdné zábavy k tomu dělá ze Super Bowlu fenomén televizní sledovanosti. V pořadí nejsledovanějších pořadů v historii USA jsou v první dvacítkě téměř výhradně jenom přenosy ze Super Bowlů.

Se 125 miliony diváků stále vede přistání Apolla 13 na Měsíci, pak už je ale nejsledovanější Super Bowl dějin – právě ten, v němž Tom Brady zase všem připomněl, proč má už od mládí přezdívku Comeback Kid. Na dalších místech fot-

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

TRENÉRŮV KOUTEK

Zach Harrod

2018: PHILLY SPECIAL Philadelphia Eagles vs. New England Patriots

Podle mnohých zřejmě nejodvážnější akce v dějinách Super Bowlu. Eagles vedli chvilku před půlí 15:12 a necelé dva yardy od endzony soupeře měli čtvrtý down. Místo skoro jistých tří bodů za field goal hráli o touchdown a předvedli akci, z níž spadla brada celé Americe. Center Jason Kelce nehodil balon quarterbackovi Folesovi, nýbrž running backovi Clementovi. Ten se otočil a podal ho rozeběhnutému náhradníkovi

Burtonovi. Zmatená obrana Patriots si vůbec nevšimla, že Foles se zatím v pohodě přesunul do rohu end zony, kde pak chytil touchdownovou přihrávkou. Kouč Doug Pederson se touhle akcí proslavil.

Očima Zacha Harroda: „To byla bomba! Zajímavé na tom bylo, že to ukradli týmu z univerzity. Myslím, že stejnou akci hráli Tennessee Volunteers. Já sám se rád dívám na zápasy středních škol a univerzit a je vidět, že to dělají i nejlepší trenéři v NFL.“

2015: NEJHORŠÍ ROZHODNUTÍ New England Patriots vs. Seattle Seahawks

27 sekund před koncem Seattle prohrával 24:28, při druhém downu a jedním timeoutem však stál jen yard od endzony soupeře. A quarterback Russell Willson měl k ruce dominantního running backa Lynche. Míč šel ale k překvapení celého světa vzduchem, na čáře endzony se po něm sápal receiver Lockette. Jenže ho předskočil Butler, náhradní cornerback Patriots, a vybojoval vítěznou interception. Rozhodnutí nejít si pro touchdown po zemi, ale riskovat v této situaci

přihrávkou vzduchem je často považováno za jedno z nejhorších v historii hry.

Očima Zacha Harroda: „Pamatuju si, že jsem na televizi řval. Seahawks hráli dobrý zápas, měli dobrou ofenzivní lajnu. Alespoň mohli dát Wilsonovi tzv. run-pass option, aby se mohl rozhodnout, jestli bude házet, nebo půjde po zemi. Z rozestavení bylo jasné, že tohle je čistě akce na házení. Já jsem fandil Seahawks, nechtěl jsem, aby Brady vyhrál Super Bowl, Patriots jsou říše zla. Ale mohl jsem jen křičet: Proč jsi zvolil takovouhle akci!“

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

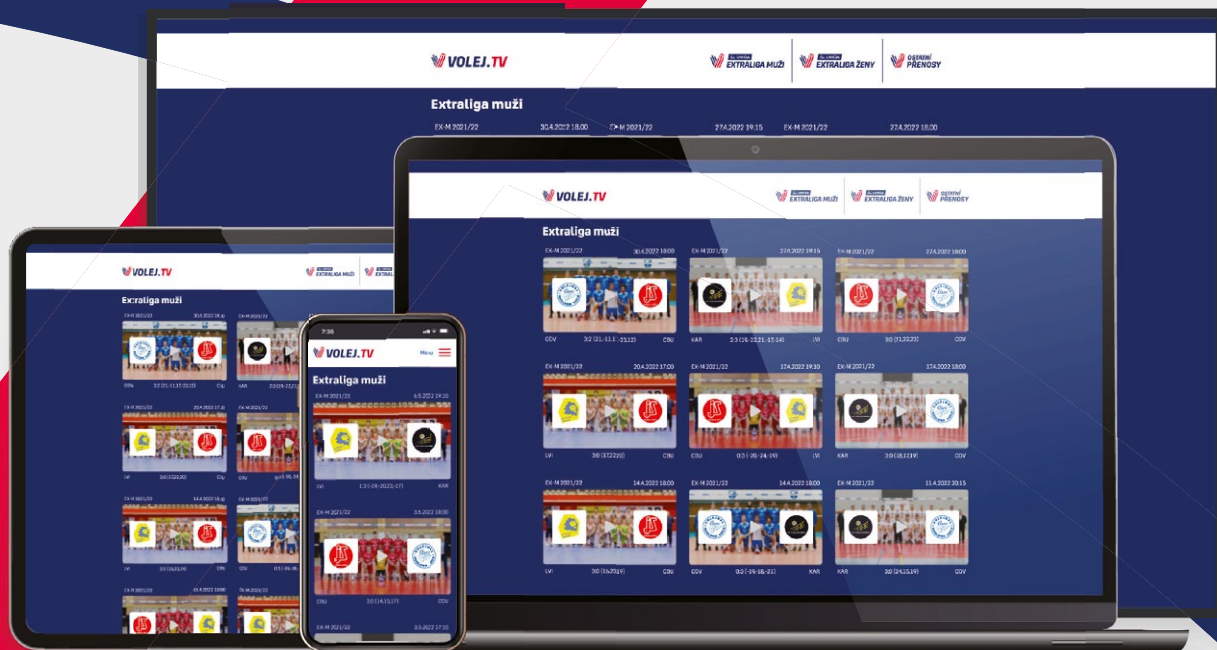
2012: BELICHICKOVY HODINKY New York Giants vs. New England Patriots

V tomhle zápase hrál v závěru klíčovou roli čas. Bill Belichick, legendární kouč Patriots, učinil v posledních dvou minutách hned dvě kontroverzní rozhodnutí. Minutu a 54 před koncem nezastavil hodiny jedním ze dvou timeoutů, čímž soupeři umožnil utratit pro něj cenný čas na případnou odvetu. Minutu a čtyři sekundy před koncem

pak dal svým hráčům příkaz, aby soupeře nechali skórovat. Nesmysl? Stav byl 17:15 pro Patriots, a kdyby drive soupeře pokračoval, téměř jistě by skončil vítězným field goalem za tři body, po němž by už nebyl čas reagovat. Giants o situaci věděli. Když running back Ahmad Bradshaw doběhl bez jakéhokoli odporu k endzoně, vzpomněl si, že by neměl jít až do endzony, zastavil, jenže setrvačností přepadnul pro

nechtěný touchdown. Patriots měli na odvetu 57 sekund, ale už to nezvládli.

Očima Zacha Harroda: „Belichicka jsem litoval. I když je jako trenér génius, pořád je to člověk. Myslíme, že máme skvělý systém, všechno připravené. Ale pak se něco stane a jsme chvíli mimo. I když je nejlepší, ukázalo se, že je jenom člověk a má někdy taky svoje chyby.“ □

**NEJLEPŠÍ VOLEJBAL
SLEDUJTE ŽIVĚ NA**

 VOLEJ.TV

UNIQA
Generální partner Českého volejbalu

gala
dotek vítězství

Chance

KLOKOČKA
STACI HASKOVI

Gerflor

ČM ČESKÁ
MŮNCOVNA

KV.ŘEZÁČ
WWW.KVREZAC.CZ

**NÁRODNÍ
SPORTOVNÍ
AGENTURA**

Přečetli jste?

KEN WAY

britský sportovní psycholog

„Je to kniha *The 4 Stages of Psychological Safety* od Dr. Tima Clarka. Tato kniha je z oblasti byznysu, ale lze ji snadno ‚přeložit‘ do světa týmových sportů.

V podstatě jde o odstranění faktoru strachu v týmech. Čtyři fáze jsou:

- 1) Začlenění: Opravdu se hráči cítí být součástí týmu?
- 2) Učedník: Jsou hráči ochotní dělat chyby, když se učí zlepšovat svůj výkon?

3) Příspěvatel: Jsou hráči dostatečně respektováni v takové míře, aby jejich názory trenér vítal?

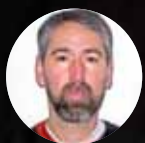
4) Vyzyvatel: vytváří trenér kulturu, v níž se hráči cítí dostatečně komfortně na to, aby diskutovali o některých myšlenkách a tématech?

Dovolte mi uvést jeden příklad k poslední fázi. Pro jeden reprezentační týmový sport byl v Anglii jmenován nový hlavní trenér. Na prvním setkání hráčů nový trenér řekl, že uvítá všechny názory, a ocenil by, kdyby se od nich dozvěděl to dobré, špatné a ošklivé o jejich zkušenostech z předchozích úrovní koučování. Jeden hráč, můj klient, řekl několik krutých pravd o tom, co se mu v týmu nelíbilo. Už nikdy nebyl nominován! Trenér zjevně nebyl připraven vytvořit psychologickou bezpečnost na úrovni Vyzyvatel.“

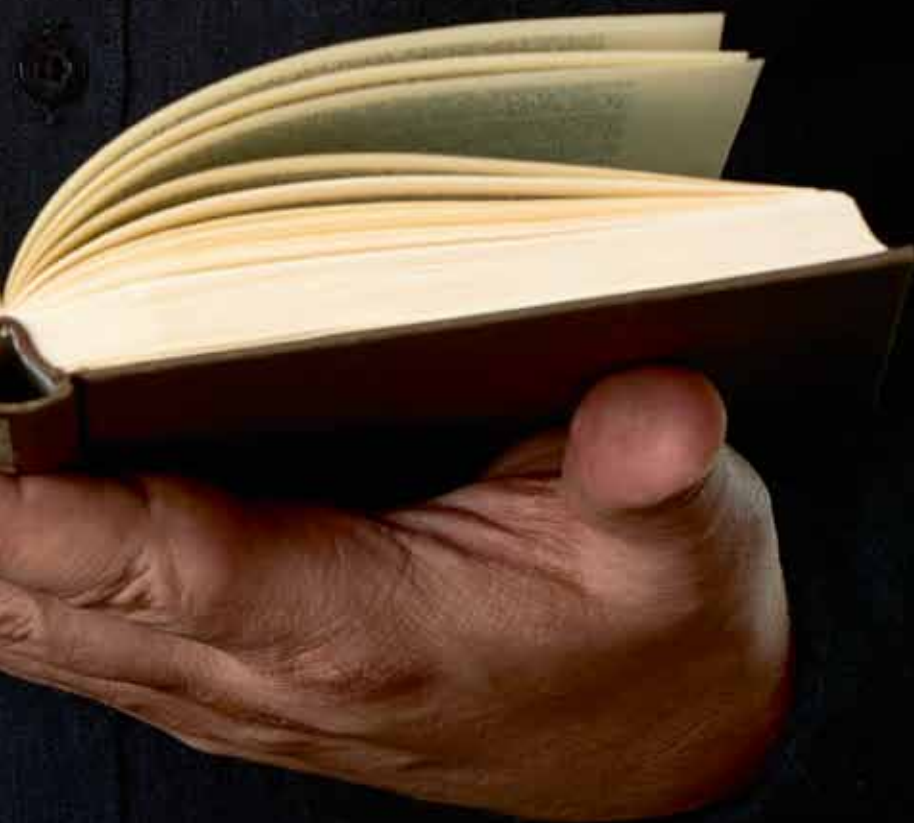

WILLIAM CROSSAN

vysokoškolský pedagog / FTVS UK, 25 let ve vedení Athletes in Action v ČR

„Nedávno jsem četl knihu Adama Granta Think Again (česky Ještě to promysli). Grant, firemní psycholog, v ní nejdříve sdílí závěry výzkumu, proč je pro nás tak těžké změnit svá přesvědčení, tím i naše chování, a pak představí strategie pro odučení, přehodnocení a přeučení. Můj zájem o tuto knihu vyplynul ze zjištění, že jsem se s přibývajícím věkem nedokázal změnit a že mnozí z trenérů, s nimiž pracuji, stále trénují stejným způsobem, jakým byli sami trénováni před více než 30 lety, i když vědí, že to pro dnešní generaci není nejúčinnější. Grant skrze provedený výzkum ukazuje, jak můžeme přehodnotit naše myšlení a názory na třech úrovních: individuálně, interpersonálně a kolektivně. Rozvíjející se trenér má neustálou potřebu přehodnocovat všechny tyto tři úrovně v závislosti na měnící se hře, diverzifikaci společnosti a měnící se dynamice týmu. Grant navrhuje a ukazuje strategie pro jednotlivce, aby byli aktivně otevření, přijali chyby a byli sebevědomě pokorní; interpersonálně vstupovat do ‚tanců‘ spíše než do bitev, motivovat ke změně a mírnit předsudky; a společně budovat učící se komunity.“

MAREK CHLUMSKÝ

florbal / sportovní a projektový manažer Kanonýři Kladno

„Je neuvěřitelné, kolik věcí musí trenér řešit, pokud chce svou práci dělat dobře. A je neuvěřitelné, jak jednoduše lze kvalitu tréninku zvednout díky kvalitnímu spánku. Všichni víme, že spánek je nejlepší regenerace, ale málokdo z nás si uvědomuje, k čemu všemu ho naše tělo a mysl potřebují. Kniha Cirkadiální kód, jejímž autorem je Satchin Panda, vysvětluje naprosto jasně, co náš spánek ovlivňuje, k čemu ho potřebujeme, a hlavně: jak kvalitního spánku dosáhnout. Nejde o složité rady, ale o jednoduché návody, které může implementovat každý, a tak zlepšit svou výkonnost. Na závěr bych uvedl jeden citát z této knihy: ‚Spánek nepředstavuje konec, nýbrž začátek našeho biologického dne.‘ Mně osobně zcela změnil pohled na spánek.“

DAVID SCOTT

kanadský sportovní psycholog

„Titul Mental Skills for Swim Coaches: A coaching text on the psychological aspects of competitive swimming od Johna Hogga. Toto je kniha, z níž čerpám a vracím se k ní dodnes, provází mě celý můj profesní život. Nenechte se, prosím, odradit pojmem ‚trenéři plavání‘ – tato kniha není technickou knihou o plavání, ale je spíše knihou o tom, jak učit mentální dovednosti, a je pro trenéry všech sportů na všech úrovních. Autor knihy John Hogg je profesorem sportovní psychologie na University of Alberta v Edmontonu a trenér plavání na národní úrovni. Co odlišuje tuto knihu od všech ostatních, je to, že je plná jednoduchých praktických cvičení, která mohou trenéři použít k výuce/koučování mentálních dovedností svých sportovců. Chcete vědět, jakými cviky můžete své sportovce naučit stanovování cílů, představivosti, relaxaci, sebestylu, soustředění atd.? Pak je toto kniha pro vás. Na 500 stranách nabízí praktické dovednosti a zkušenosti, pracovní listy a cvičení, které můžete použít při práci se svými sportovci. Tuto knihu vřele doporučuji všem trenérům na všech úrovních.“

PAVEL CHADIM

baseball / trenér mužské reprezentace

„Když nepočítám knihy Johna Grishama Amatéri a rozečtenou Dunu, které čtu, abych mozek trochu aktivně uvolnil, tak za poslední měsíc mi v hlavě nejvíce utkvěla kniha Pavla Pumprly a Jana Mühlfeita Budování úspěšných týmů. Potřeboval jsem si ujasnit některé souvislosti před vystoupením na konferenci Mosty 2022. Zaujaly mě také tři články z nedávných vydání magazínu Coach: v prosinci Cesta Jaroslava Berky s florbaelem a stáž Václava Varadi v New Jersey, v listopadu článek Zuzky Šafářové o závislostech a jejich léčbách, převážně o žvýkacím tabáku (coachmagazin.cz). No a na závěr, z denního zpravodajství mě zaujalo konstatování, že nikdy v historii fotbalového MS od roku 1930 nevyhrál tým, který trénoval zahraniční trenér.“

LUKÁŠ VLASÁK

šachy / trenér mládeže

„Můj tip je kniha: Vince Lombardi on Leadership Life Lessons from a Five-Time NFL Championship Coach od autorů Pata Williamse a Jima Denneyho. Williams napsal hned několik knih na téma leadershipu a zkoumal příběhy úspěšných osobností (i mimo oblast sportu). Jak sám v předmluvě přiznává, Vince Lombardi se jeho představě ‚ideálního lídra‘, založené na sedmi bodech, přiblížil nejvíce. Kniha nabízí nejen návod, jak zlepšovat své vlastní dovednosti, ale také náhled do každodenního života jednoho z nejúspěšnějších sportovních trenérů historie.“

ZDENĚK HANÍK

volejbal / místopředseda ČOV, předseda České trenérské akademie

„Rád bych vás upozornil hned na dvě knihy: Poslední sezóna od Phila Jacksona, vlastníka jedenácti prstenů NBA, a Můj život v červené a bílé od Arséna Wengera, dlouholetého trenéra fotbalového Arsenalu. Obě mají něco společného, a sice že jejich autoři prokazují v textu (samozřejmě především primárně v životě) trenérskou komplexnost. Trenér není jen ten, kdo řídí proces a koučuje zápasy, je také vizionářem, hybatelem, psychologem - a nebojím se toho slova - i šamanem. Ne nadarmo oba trenéři mluví často o věcech, které jsou mezi nebem a zemí. Oba vnímají hráče především jako lidskou bytost a podle toho s nimi jednájí. To je vlastně to hlavní, co mě na obou textech bavilo: navzdory tomu, že jsou vzdělaní, jejich konkurenční výhodou je výsostná člověčina, která se ve škole nedá naučit. Učí se v každodenní pění dnů. Wenger se ji mj. učil v hospodě svých rodičů a Jackson třeba i v kostele. A tak mi dovozte, abych vám doporučil tyto dva kousky zařadit do vaší trenérské knihovny na čestné místo. Ostatně oba pány jsem si vybral jako dva ze čtyř průvodců pro svou připravovanou knihu Psychologie trenéra.“

ZUZANA ŠAFÁŘOVÁ

nutriční specialista

„Poslední rok čtu především odbornou literaturu a z beletrie jsem přešla na audioknihy, které poslouchám při řízení auta. Mám však jednu oblíbenou knížku, do které se čas od času znovu začtu. Jmenuje se Posvátný kruh života a pojednává o filozofii severoamerických indiánů, kteří mě celoživotně fascinují. Napsal ji Camille Pablo Russell, jenž se narodil v kanadské indiánské rezervaci. Kruh představuje učení, které praví, jak nesmírně důležité je rozvíjet nejen naši rozumovou a tělesnou stránku osobnosti, ale i citovou a duchovní. Kniha nese podtitulek Cesta bizona. Bizon totiž pro indiány představuje vytrvalost a houževnost. Je to jediné zvíře, které se dokáže postavit bouři čelem. V přeneseném významu to chápeme jako schopnost postavit se tváří v tvář bouři života. Cesta bizona učí, že v obtížných časech bychom se neměli vzdávat, ale naopak ukazovat cestu ostatním. Ale také, že když mluvíme s lidmi, máme více naslouchat a používat u toho především srdce.“

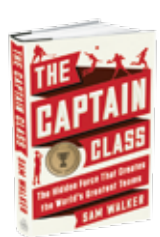
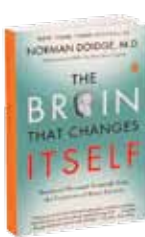

JAROSLAV KORČÁK

softball / hlavní trenér reprezentace mužů

„Již mnoho let se snažím číst 20 knih za rok. Myslím, že neustálé vzdělávání patří k životu ve všech oborech. Aktuálně mám rozečtenou knihu The Brain that changes itself od Normana Doidge o neuroplasticitě mozku. Také jsem se letos vrátil k Outliers (česky Mimo řadu) Malcolma Gladwella, to bych doporučil všem, je to jiný pohled na úspěch. Všem trenérům v míčových sportech bych doporučil knihu The Captain Class (česky Kapitáni) od Sama Walkera. Kniha je závěrem rozsáhlé rešerše nejúspěšnějších sportovních kolektivů v posledních 100 letech napříč sporty a parametry, v nichž se nejúspěšnější týmy shodují. V zahraničí se o ní mluví jako o nové teorii leadershipu a musím říct, že můj pohled na leadership určitě posunula. Na závěr bych doporučil knihu Roba Greye, jenž v posledním desetiletí pomáhá vytvářet principy získávání nových dovedností ve sportu, a to How We Learn to Move. Aktuálně vydal druhou knihu Learning to optimize movement, na kterou se chystám v lednu. Sport je dnes globální, a pokud se chce trenér držet s dobou, myslím, že je nutnost číst aktuálně vydané knihy přímo v angličtině.“

LUKÁŠ TOMEK

šéfredaktor deníku Sport a webu iSport.cz

„Vybral jsem rozhovor, který poskytl reprezentační kouč Kari Jalonen Sport Magazínu před MS v hokeji. Ke vztahově zmrzačenému prostředí českého hokeje mluvila osobnost s nadhledem, erudicí a trenérskou i lidskou vyzrálostí. Vyberu jen dva krátké citáty. První: ‚O svých hráčích už jsem zjistil, jací jsou to hokejisté. Teď se ale chci dozvědět, jací jsou lidé. Protože já sice trénuji tým, ale zároveň vedu lidské bytosti. Herní systém je stejně důležitý jako lidská stránka.‘ A druhý: ‚Bydlím nastálo v Praze, protože chci opakovaně potkávat nejen hráče, ale i trenéry dvacítky či osmnáctky a vyměňovat si s nimi poznatky a zkušenosti. Taková spolupráce je i pro budoucnost klíčová.‘ Jalonen je pro mě příkladem toho, že dobře vybraný trenér z ciziny může svým přístupem i zkušenostmi český sport jednoznačně obohatit.“

TOMÁŠ BRTNÍK

plavání / metodik svazu

„Z odborné literatury čtu převážně plaveckou, která postrádá přesah pro trenéry jiných sportů. Před několika lety jsem ale narazil na skvělou publikaci Sportovní gen od investigativního novináře Davida Epsteina. S podporou velmi důkladné rešerše autor diskutuje vliv genetiky na sportovní výkon, zpochybňuje Ericssonovo pravidlo 10 000 hodin nebo vysvětluje, proč je obtížné porazit vytrvalce z Afriky. Zdá se, že se po českém vydání zaprášilo, ale nově je dostupná ve slovenštině.“

ALICE NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ

vedoucí katedry žurnalistiky FSV UK

„Dočetla jsem knížku, která se týká našeho tématu a je aktuální i fotbalem a dozvuky MS v Kataru. Autorem je Calum Jacobs, název titulu je A New Formation: How Black Footballers Shaped the Modern Game, vydaný v roce 2022 v Londýně, v nakladatelství Penguin. Tvořit někde na první pohled rozpoznatelnou etnickou menšinu, proti níž je v dané chvíli většina nepřátelsky naladěná, je zkušenost, kterou by si podle mě měl zažít každý. Fotbalisté, jejichž příběhy zachycuje kniha autorek a autorů pod vedením Caluma Jacobse, byli v klubech Premier League minoritou celou kariéru. Stali se hvězdami navzdory rasovým předsudkům a často s podporou empatických lidí z tehdejší bílé většiny, kteří jim pomohli otevřít cestu a vyhnuli se přitom paternalistickému přístupu. A New Formation poukazuje na omezenost i pozitivních stereotypů v přístupu k lidem ze znevýhodněného prostředí, nestojí o lítost a omluvy, její aktéři přesvědčivě volají po rovném zacházení, od spoluhráčů, koučů i publika. Zároveň je téma ‚zabaleno‘ ve výborně napsaných příbězích a rozhovorech, nic prvoplánově poučného.“

JAKUB KUDLÁČEK

basketbal / ředitel mezinárodního skautingu klubu NBA Charlotte Hornets

„Během přípravy na moderování prosincové konference Mosty jsem se už poněkoli káté pustil do různých odborných publikací. Jednou z nich je i Efficient foot motor control by Neymar's brain z roku 2014, publikovaná ve Frontiers in Human Neuroscience, která pomocí dat pomáhá objevovat koncept ‚autopilota‘ a s ním spojených výhod přínosných pro sportovní hry. Ve zjednodušení ‚autopilot‘ znamená sníženou mozkovou aktivitu potřebnou k provedení daných činností, a tím pádem více volných nervových zdrojů pro komplexní úkony a další kognitivní aspekty hry. Vědecká teorie říká, že kromě genetického základu je pro vytvoření ‚autopilota‘ zapotřebí i správný trénink od útlého věku, kde je nezbytné pracovat s koncepty jako Random, Decision making overload a Slow learning. I to je jeden z důvodů, proč bychom se ve sportovních hrách měli vyvarovat jednoduchého drilování a velmi rané specializace na daný sport.“

MICHAL BARDA

házená / bývalý reprezentant, trenér a olympionik

„Aleš Prázný publikoval 18. prosince 2022 v Lidových novinách skvělý článek s titulem Školství bez vzdělanosti?, v němž dokládá, jak v důsledku oslabení vlivu kulturně vzdělaných odborníků a politiků se začaly proměňovat kurikula a cíle vzdělávání a postupně se přizpůsobovat těm nejslabším. Jakmile je odstraněna klasická vzdělanost s jejím úsilím o kultivaci intelektu, nic nebrání tomu, aby se vzdělanost redukovala na antiintelektuální instruktáž funkcionáře. Možná se vám zdá, že to se sportem nijak nespojuje, ale opak je pravdou: oblast školství, mládeže a tělovýchovy vedlo v naší zemi za posledních patnáct let patnáct různých ministrů. S odůvodněním ‚máme zájem na stabilitě a kontinuitě českého sportu‘ instaloval nedávno premiér do funkce třetího šéfa Národní sportovní agentury během patnácti měsíců. A kluby jednoho olympijského sportu připravují otevřený dopis na svaz, že systém vzdělávání trenéry jejich sportu zbytečně zatěžuje. Takže jen samé ‚kecy v kleci‘. Až snad příště budete pátrat po příčinách, proč už ve vašem sportu nepatříme mezi nejlepší na světě, nemusíte hledat dál.“

V roce 2000 stál **RADIM RULÍK** po boku Jaroslava Holíka u prvního ze dvou po sobě jdoucích titulů mistrů světa hokejové dvacítky. V posledních letech se boj o zlato odehrával daleko od možností českých mladíků. Letos v Halifaxu ale junioři opět pod jeho vedením usilovali o trofej, senzačně až v prodloužení finále se sklonili před domácí Kanadou.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Trénujte v maximální rychlosti

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

HOKEJOVÝ TRENÉR
RADIM RULÍK

Narozen: 25. 6. 1965

Trenérská kariéra - kluby: K. Vary (1991-96 asistent), Plzeň (1996-2001 as.), K. Vary (2001-02 as.), Avangard Omsk (2002-03 as.), K. Vary (2003-04 as., 2004-05), Plzeň (2005-08 as.), Znojmo (2008-09), Piráti Chomutov (2009-10), Sparta (2010-11 as.), Lev Poprad (2011-12), Košice (2012-13), Litvínov (2013-18), Sparta (2017/18 as.), Mladá Boleslav (2018-19 as., 2019-22), Pardubice (2022-?).

Reprezentace: A-tým (2004-05 as., na turnaji EHT v Moskvě 2004 hlavní trenér), U20 (1999-00 as., 2005-06, 2007-08 as., 2022-? hlavní trenér)

Největší úspěchy: zlato na MS (2005), zlato na MS U20 (2000), stříbro na MS U20 (2023), vítěz extraligy (2015)

Je něco, co spojuje tým z roku 2000 s tím letošním?

„Nejsem typ, který by se vracel do minulosti, ale už jsem si na to vzpomněl během šampionátu. Jeli jsme i tehdy s týmem, se kterým se na mistrovství na nejvyšší příčce moc nepočítalo. Prohráli jsme se Švýcarsy poslední přípravu a nastalo zděšení, panika. A pak jsme během MS neprohráli v základní hrací době ani jedno utkání. I když tenkrát se ještě nehrálo na prodloužení a ve finále po prodloužení rozhodovaly nájezdy. Ale ani tento tým v základní části neprohrál, což se taky nečekalo. To byla věc, která mi připomněla mužstvo z roku 2000. Jak tým fungoval, jak hráči drželi při sobě, jak vnímali, když jsme s nimi pracovali. Oni na nás reagovali hned a skoro bych řekl automaticky, což je nevidané a unikátní a stává se to jen jednou za čas.“

Jak jste měli rozdělené úkoly v trenéřském týmu?

„Ondra Pavelec si kompletně řídil gólmány. Když by řekl střídáme, tak brankáře vystřídáme. Když by řekl necháme gólmana v brance, tak bychom ho nechali. Dali jsme mu jasnou kompetenci, protože jako bývalý skvělý brankář tomu nejvíc rozumí, má cit a dokonale chápe psychiku gólmánů. Už od léta si pro mistrovství světa cíleně připravoval Suchánka. Tomáš turnaj zvládl, zcela po právu odchytil celý šampionát a myslím si, že jeho stoprocentní využití bylo jen ku prospěchu věci. Odchytil všechna utkání je fyzicky i psychicky strašně náročné, ale zvládl to. Stal se základním kamenem našeho úspěchu, protože gólman i obrana, to je vždycky základ týmu - a gólmana jsme měli skvělého. Marek

Židlický pak ve stejném módu pracoval s obránci. Věnoval se jim před tréninkem, po tréninku, při zápase. Řešil s nimi taktické i dovednostní věci a psychika hráčů šla strašně nahoru, protože Marek má díky svým nepřeborným zkušenostem cit a ví, jak s nimi pracovat. Kluci se strašně zlepšovali, v turnaji rostli každým utkáním a zaslouží si velkou pochvalu, protože byli vážně skvělí. Já měl na starosti útok a týmovou taktiku, Jirka Kalous mi pomáhal s útočníky. Měl zpracované všechny situace týkající se přesílovek 5x4, 5x3, 4x3, 6x5, 5x6, tohle všechno jsme měli připravené a všechno chystal on, na speciálních týmech odvedl výbornou práci. Té power play v semifinále se Švédskem, kdy jsme dokázali vyrovnat, se v závěru ujal on. Všechno hráčům ukázal. Kde a jak se mají pohybovat, na jakých pozicích, kdo za koho zaskočí apod., to všechno šlo za Jirkou.“

Jak se tvořila nominace, když část hráčů působí v zámorí a část v Evropě?

„Nám strašně pomohl přeložený srpnový šampionát, který byl nestandardní, protože všechny týmy se v létě teprve připravují na sezonu, a my hráli na dohrávaném MS. Pro nás jako nový realizační tým to byla úplně první akce, a i přes to neobvyklé období jsme se potřebovali zorientovat, udělat si názor na kluky, co se týče přípravy, přípravných i ostrých zápasů. Zvolili jsme cestu, že na MS nevezmeme ročník 2002, protože v něm jsme neměli tolik kvalitních hráčů. Pár jsme jich vzali, ale využili jsme velice talentované hráče ročníků 2003 a 2004, tudíž jsme pracovali s velmi mladým týmem. Ne že bychom je připravovali na to MS, ale kdybychom v nich viděli potřebný potenciál, už by směrem k tomuto

Téměř šampioni. V sedmi zápasech nastřelili 37 gólů, s nikým neprohráli v 60 minutách, Kanada je ve finále udolala 3:2 až v čase 66:22.

mistrovství světa získali užitečnou zkušenost. Spoléhalí jsme na to, i když jsme netušili, jak to dopadne, ale nakonec nám záměr vyšel a hodně pomohl.“

A další faktor?

„Tým se nám rozdělil, když většina hráčů šla do zámořských soutěží a ti další zůstali doma. Ale ať chceme nebo ne, většina talentovaných hráčů působí v zámoří. Marek Židlický pobývá určitou dobu v Česku a částečně v USA, a proto jsme se dohodli, že bude sledovat konkrétní hráče přímo v Americe. Hraje jich tam víc, ale my jsme věděli, o koho bychom měli zájem. Marek je sledoval, byl s nimi v kontaktu a komunikoval s nimi. Přímou od něj jsme tedy měli feedback, jak se jim vede. Od datového analytika Jana Morkese jsme si nechali zpracovat data, což udělal naprosto perfektně. Měli jsme přehled, kdo jak hraje, kdo dostává prostor v přesilovkách, kdo v oslabení, jak jsou využíváni a efektivní, i jaké mají v týmech role. Na základě všech těchto informací jsme měli kostru týmu, kterou jsme potřebovali doplnit o další hráče. Z předchozího týmu nám skončili například Gut, který hrál první a druhou lajnu, a skončil i absolutní lídr

z první lajny Myšák, čímž vznikla okénka, která jsme museli doplnit. Dívali jsme se hlavně doma a pomohl nám turnaj v Porubě, kde jsme měli hráče působící v Evropě a rozhodli jsme, koho vybereme ke klukům ze zámoří. Vytvořili jsme si pět pěttek s tím, že můžeme brát na MS maximálně 20 hráčů plus dva gólmány, ale měli jsme i dva hráče navíc, abychom při případném zranění mohli dopsat hráče na soupisku. V srpnu jsme například ztratili Jardu Chmelaře, který si zranil rameno a byl mimo hru. Čekal nás hodně náročný turnaj, v tempu, s obrovským nasazením, v jedenácti dnech sedm utkání, pokud hrajete o medaile. Věděli jsme, že může dojít k úrazu nebo zranění, a nechali si otevřená vrátka. Tím spíš, že kluci hráli nesmírně obětavě, blokovali střely. Naštěstí se nic nepříhodilo, ale i tak ti dva kluci zůstali součástí týmu a byli na šampionátu s námi.“

Lídry na ledě byli Kulich nebo Jiříček. Byli lídri i v kabině, nebo měl silnější hlas někdo jiný?

„Co se děje v kabině, nevím, protože ta patří hráčům a já v ní v podstatě nejsem. Ale co se týče střídačky, za hlavní lídry se dají označit Jiříček, Kulich

a Svozil. Na ledě velice produktivní Jirka Kulich se spíše soustředí na vlastní hru. Jasným lídrem a tím, kdo nejvíce hecoval, je Standa Svozil, kterého si i kabina zvolila kapitánem. Vyšlo to přímo od kluků, většina z nich hraje spolu už od reprezentace U16. Ale nabalili se k nim i další. Z mého pohledu se výborně chovali Brabenec nebo Šapovaliv, a také Szturc a Chmelař. Naplno každým okamžikem žila celá střídačka. Nebyl tam nikdo, kdo by neburcoval, kdo by se k nim nepřidal. Nechtěl bych opomenout ani Martina Ryšavého, který má výborné názory a všechno srovnané v hlavě. Na ledě pak odvádí černou práci a působí pozitivně v kabině. Top hráčů jsme měli v týmu daleko víc.“

Jak jste před a během MS s lídry pracovali a komunikovali?

„Mistrovství světa je krátký turnaj, postavený na týmovosti, a proto jsme mluvili otevřeně se všemi a ke všem. Nemluvili jsme s jednotlivci, aby něco tlumočili do kabiny. Když jsme se bavili s jednotlivcem, tak jen proto, že mu něco nešlo nebo si nevěřil. Tak jsme mu zvedali sebevědomí, aby si v konkrétních →

Eduard Šalé, 17letý útočník Komety Brno, s kanadským soupeřem na zádech ve finále juniorského šampionátu, kde v sedmi zápasech nasbíral šest bodů za gól a pět asistencí

situacích věřil. Ale takových momentů jsme zažili minimum.“

Mluví se během MS o skvělé týmové chemii. Ta ale nevznikne samovolně.

„Ve vytváření týmové chemie hraje roli víc věcí. Na prvním místě určitě vzájemná zkušenost ze srpna, kdy jsme poznali kluky a oni poznali nás jako trenérský tým. A pak přišel těsně před šampionátem tréninkový kemp v Bridgewateru. Vesnička asi 80 km od Halifaxu a malý zimák, jaký najdete třeba v Ostrově nad Ohří. Ocitli jsme se pryč od veřejnosti, chodilo se na nás dívat jen pár místních. Na kempu jsme se připravovali, trénovali, točili jsme si tréninky a analyzovali si je, abychom viděli, jak trénujeme. Když něco děláme blbě v tréninku, nemůžeme to dělat dobře v zápase. Je potřeba to poladit v tréninku, abychom to pak mohli předvést v utkání s potřebnou přesností. Náš přístup ke klukům byl férový, ale tvrdý. Dokonce bych řekl, že velice tvrdý. Neodpustili jsme jim jakékoli vypuštění nebo ulevení si. Když nebruslili, hned jsme reagovali, aby přidali. Tím se začali hráči k sobě víc

přitahovat a tvořili čím dál pevnější tým. Stalo se to tvrdým tréninkem, který nebyl dlouhý, ale intenzivní, náročný a tvrdý. Pracovali jsme tímto stylem asi týden, do tréninku jsme mocně šlapali. Pak jsme těsně před stěhováním do Halifaxu lehce povolili, abychom řešili víc taktických věcí. A pak všechno nastartoval úvodní zápas na MS s Kanadou, kdy kluci nečekali, že by se mohlo povést velkého favorita porazit. Je to, jako když foukáte do ohně, a ono to ne a ne hořet, ale tím se to pak zapálilo. Hlavní zásluhu ale mají kluci, kteří se znají, něco už spolu odehráli, a právě oni tu chemii vytvořili. Už jsem v hokeji zažil hodně, vždycky jsem se o správnou týmovou chemii snažil, ale ne vždycky se to povedlo.“

Pro koho bylo úvodní vítězství nad Kanadou větší překvapení? Pro Čechy, nebo Kanadany?

„Já si myslím, že pro ně i pro nás. Oni odehráli tři přípravná utkání, každému soupeři dali kolem šesti gólů a drtili je. Šli proto do MS s ohromným sebevědomím, a najednou potkali nás v utkání, které nám vyšlo ve všech směrech. Což nebývá

běžné. Vítězství 5:2 nám do dalšího průběhu turnaje pomohlo. Ale i Kanadě, protože ve finále jsme to s nimi měli daleko těžší, šli na nás jako proti týmu, s nímž prohráli. Jsou silní a umí se na další utkání se stejným soupeřem výborně připravit.“

Měl jste na MS pocit, že jste měli některé utkání pod vlastní kontrolou?

„Měl jsem dobrý pocit, když jsme ve skupině nepřipustili komplikace v zápasech s papírově slabšími soupeři. Proti Německu (8:1) i Rakousku (9:0) jsme byli produktivní. Pak i ve čtvrtfinále se Švýcarskem (9:1), kdy jsme otočili z 0:1 na 3:1, 4:1. Tam už jsem věděl, že nás nemůže nic zastavit. Pevně jsem věřil, že čtvrtfinále zvládneme, že máme skutečnou sílu a jsme jednoznačně lepší než soupeři.“

Nejtěžší rozhodnutí během MS?

„Nejtěžším rozhodnutím pro mě bylo 2:40 před koncem třetí třetiny semifinále se Švédskem. Prohrávali jsme 0:1 a měli byly v útočném pásnu. Otázka zněla, jestli si vzít time-out a jít do power play,

nebo ještě počkat. Pro mě to bylo nejtěžší rozhodování. S kolegy jsme se na sebe podívali a rozhodovali se, jestli do toho jdeme. Oni souhlasili, time-out jsme si vzali a povedlo se. Ale taky nemuselo... Musí se vám všechno sejít.“

Nejkritičtější moment na šampionátu?

„Stav 0:1 se Švédskem a téměř dvě minuty ubráněné oslabení 3 na 5. A po vyrovnání v závěru prodloužení. Švédové byli lepší, měli šance a Suchánek chytil jasnou gólovku na brankové čáře. Kdyby puk propadl, byl by konec. A kritickým momentem bylo i prodloužení finále s Kanadou. Závěr, kdy jsme dali na 2:2, oni byli opaření a my měli šanci utkání otočit. Obě prodloužení byla nejnáročnější částí mistrovství světa.“

Nejcennější zkušenost z MS?

„Na komplexní odpověď je asi ještě brzy, na zevrubnější rozbor potřebuji určitý odstup. Ale první, co mě napadne: opět se mi potvrdilo, že když se mužstvo extrémně semkne, dobře se navolí finální výběr, nikdo v kabině nepůsobí negativně a není tam někdo nespokojený se svou rolí a tahal by do toho ostatní hráče, tak se zvyšuje možnost úspěš. Když se trenér trefí do skladby týmu, hráči táhnou za jeden provaz, máte talentovaný tým, a i když nejsme favoriti, můžeme se posouvat, zlepšovat - pak je cítit šance. Takovou zkušenost už jsem udělal dřív a teď si ji potvrdil. To je jeden z aspektů. Systémové věci máme dané, víme, co chceme. Ale samozřejmě se to ne vždycky daří. Na klubové úrovni, i když na hráče působím, mají v hlavě svůj hokej. Ale hlavně pod tlakem si hráč musí poradit, zvládnout to, být silný na puku a situace vyřešit. Není to jednoduché, je to věc tréninku, mentálního nastavení, jakou soutěž hrajete a jak jste připravení. Ale kluci v našem týmu dodržovali systémové věci a snažili se. A pak je větší šance uhrát nějaký výsledek.“

Přijali všichni hráči svou roli?

„Třeba ne hned úplně každý, ale postupně určitě všichni. Kluci mají

3

Tři Češi se objevili v All-star týmu juniorského MS v Kanadě: brankář Tomáš Suchánek, obránce David Jiříček a útočník Jiří Kulich.

v tomto věku nějaké své sny a představy, a najednou jdou do čtvrté lajny. Jenže u nás hrála čtvrtá lajna Měchura, Marcel a Hauser dobře, všichni vysocí skoro dva metry a na ledě disponují ohromnou fyzickou silou. Hráli plnohodnotně jako ostatní lajny, ne pouze nějakých šest nebo sedm minut. Věděli, že tam patří, přijali svou roli a pochopili, že čtvrtá lajna není na okraji, ale nedílná součást týmu na stejné úrovni jako všichni ostatní.“

Co byste doporučil hráčům z U20, aby nezůstali na půli cesty do velkého hokeje?

„Já si myslím, že z každého reprezentačního týmu budou hráči, kteří se dostanou jako plnohodnotní do NHL, pak budou ti pro extraligu a pak ti, kterým se to prostě úplně nepodaří. Tak to bude vždycky. Aby to tak neb ylo a z těch, kteří nemají na NHL, se stali slušní extraligoví hráči, je to svým způsobem jednoduché. Jak k tréninku i utkáním přistupovali těch jedenáct dní na turnaji plus na kempu, celkem něco přes dvacet dní. Jak to odpracovali, odehráli... Pokud takto dokážou pracovat v sezoně den za dnem, a oni jsou ve výborném věku pro zlepšování, tak mají velkou šanci dostat se na extraligovou úroveň a setrvat na ní. Kdo ale zaspí, tomu se to už pak nemusí podařit. Kluci v zámoří jsou ve vysoce konkurenčním prostředí a s tímto přístupem mají šanci, aby se posunuli z juniorky na farmu nebo přímo do NHL, případně jít do NHL přes AHL jako Kulich nebo Jiříček. Tím prostředím jsou nuceni automaticky pracovat na sto procent, věnovat hokeji maximum, co jsou schopni, protože jejich věk je

skvělý a výkonost se zvedá strmou křivkou. Prostředí je k tvrdé práci donutí a oni pak mohou prodat svůj talent a potenciál.“

V čem byl klíč, že tým dokázal hrát i s velkými favority jako rovný s rovným?

„Důležité bylo, že jsme stačili bruslařsky. To byl základ, který jsme zvládli. Ale není to zásluha nás, trenérů, ale hráčů a soutěží, v nichž hrají, a jak jsou vytěžovaní v klubech. Oni jsou dobrý ročník, sešlo se to. Když nebruslíte, nestačíte, faulujete nebo nestiháte do obrany. Soupeř pak snadno a rychle vede o tři góly, už ho nechytíte a semele vás.“

Jaký trend vývoje jste na MS zaznamenal?

„K bruslení patří řešení herních situací. Když jsou hráči pod tlakem, řešení se musí odehrávat v maximální rychlosti. Hřiště je malé, soupeři všude stíhají. Na malém prostoru musíte všechno zvládat efektivně, účelně a neriskovat, že přidáte něco navíc, protože soupeř získá puk a bleskově jde do protiútku do otevřené obrany. Je nezbytné se v té obrovské rychlosti orientovat a správně řešit situace. Když se budeme bavit o hokejové kondici, pro mnohé lidi je parametrem připravenosti, že zvedáte činku nebo něco uběhnete. Ale je strašně důležité, aby hráči zvládali hokejové dovednosti provádět v maximální rychlosti. Zpracování puku, dovednosti s kotoučem, osobní souboje, aby všechno bylo rychlé. Dělat všechno v maximální rychlosti začíná už v tréninku, teprve pak to jde realizovat i v utkání. Rok od roku se hra a provádění činností zrychluje. Když se trénování v rychlosti a pod tlakem zvládne, a hráči jsou správně vedeni, zaznamenají rychlý progres. Každý měsíc je na nich znát a tohle je podle mě cesta, jak mít hráče připravené na tu nejvyšší úroveň.“

Jaká je vaše trenérská filozofie?

„Jako trenér určitě sázím na důslednost, poctivost a trénink hokejových dovedností v maximální rychlosti.“ □

INZERCE

 T-MOBILE
OLYMPIJSKÝ
BĚH 21/06/2023

ZLEVNĚNÉ STARTOVNÉ DO 31.3.2023

CZECH
TEAM

OFICIÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2013 - 2024

WWW.OLYMPIJSKYBEH.CZ

Pan uvážlivý: Gerry Cardinale

Když se rozhodnete investovat do sportu, není dobré mít emoční vztah k výsledku. Gerry Cardinale z RedBird Capital Partners k tomu dodává svoji zkušenost: „Když jsme byli součástí Yankees, prožíval jsem každou prohru. To nebylo správné. Měl jsem potřebu zasahovat sportovnímu úseku do jeho záležitostí týkajících se hráčů, trenérů a strategie. Několikrát jsem chtěl i po utkání dojít do šatny a promluvit si s hráči a trenéry. To je chyba. Nespojujte emoce s výsledkem s obchodními aktivitami. To je má rada.“

Gerry Cardinale je zakladatelem a klíčovým partnerem investiční skupiny RedBird Capital Partners, jež se zaměřuje na budování rychle se rozvíjejících společností s flexibilním a dlouhodobým kapitálem v úzké spolupráci s podnikateli a rodinným kapitálem. Před založením RedBird strávil Cardinale 20 let ve společnosti Goldman Sachs, kde byl mimo jiné představitelem společnosti Merchant Bank, která spravovala víc než 100 miliard dolarů soukromého kapitálu v oblasti investic do akcií, dluhů, nemovitostí a strategické infrastruktury.

Během tohoto období spolupracoval s podnikateli a majiteli rodinných firem na vybudování několika úspěšných multimiliardových platforem, včetně například Yankees Entertainment & Sports Network („YES“), nejvýznamnější americké placené regionální televizní sportovní sítě vlastněné Yankee Global Enterprises. Zmíňme také Legends Hospitality, společnost poskytující prémiové vstupenky, koncerty a merchandisingové služby, která byla vytvořena ve spolupráci s New York Yankees a Dallas Cowboys, nebo Suddenlink Communications, sedmou největší americkou kabelovou společností v době, kdy ji získala Altice USA.

Když z pozice u Goldman Sachs úzce spolupracoval s Yankees, přemýšlel, jak

transformovat sponzoring do jiné úrovně. Ideálně tak, aby investice přinášely kýžený zisk a zároveň se zvyšovala hodnota obou institucí, klubu i partnera, a také produkt, který bude zajímat další investory a fanoušky.

Jaká je v tomto modelu role investorů? Prvním krokem je vždy podnikatelský záměr. Než v RedBird Capital začali investovat v evropském fotbale, pět let pečlivě studovali jeho zákonitosti a fungování. K tomu přidali pravidlo, že návratnost investic je očekávána po pátém roku od investovaného kapitálu. Multiple cash flow je pro Gerryho a jeho partnery důležitější než multiple revenue, k čemuž dodává: „Pokud zvolíte druhou možnost, že se koncentrujete na multiple revenue, je to, jako když žijete se spícím obrem vedle vás a nevíte, kdy se probudí.“

Podobně jako v dalších obchodních aktivitách i investicích ve sportovním prostředí jsou klíčem lidé, které máte na důležitých pozicích. Ukázalo se také, že velmi důležité je budovat značku, která bude mezinárodně známá. Pak se vám otevírají dveře k většímu kapitálu. Většina z nás zná knihu a film Moneyball z baseballového prostředí. Američtí investoři ji znají všichni a pro mnohé z nich je návodem na úspěch. Klíčem pro úspěch jsou ale finance, které buď máte,

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

MICHAL JEŽDÍK

- Vedoucí sportovně metodického úseku České basketbalové federace, člen VV ČOV. Bývalý basketbalový reprezentant, trenér národního mužstva mužů a U20, Sparty, Prostějova, Nymburka. Byl členem realizačního týmu NBA Detroit Pistons v letních lígách. Opakovaně absolvoval Euroleague Basketball Institut. Certifikovaný lektor ČOV.

a můžete být tím pádem rychlejší a flexibilnější, nebo je nemáte, a žijete vedle dalšího spícího obra.

RedBird se soustředí na veřejné a soukromé investice. Výhodou veřejného kapitálu je jeho likvidita, protože většina veřejně obchodovaných akcií je relativně snadno k dispozici a denně se obchodují prostřednictvím veřejných burz. Každý nemůže vyhrát Super Bowl, ale musíte být na správné cestě k možnosti jej vyhrát.

Pro dobrý obchod a investice ve sportu je důležitá kvalita celé ligy. Liga je základem celého ekosystému. Uvnitř kvalitní ligy pak může na základě zdravé konkurence vyrůst něco excelentního, například klub fenomén, který bude nějakou dobu vládnout soutěži, ale zároveň také přinášet zpět do soutěže zkušenosti a znalosti, na jejichž základě se budou zlepšovat další kluby a liga jako celek.

Poradce, investor, vrcholný manažer. Ať děláte cokoli a naskočili jste rychle do vlaku, brzo se zastavte a zeptejte se

sami sebe, proč to děláte. Poté si určete priority a jděte za nimi. V opačném případě budete skákat z větývky na větývku, aniž byste byli blízko silného kmene, po kterém se snáze šplhá.

Každý z nás si chce něco koupit, investovat je ale něco jiného. Musíte velmi dobře založit celý ekosystém, kam vložíte peníze a chcete, aby se připojili další investoři. Mezi ně se v poslední době stále více zařazují i známí sportovci – LeBron James, Michael Jordan, sestry Williamsovy, Alex Rodriguez, Conor McGregor a mnoho dalších. Bez ohledu na známost či neznámost jména investora se objektem jejich zájmu stávají: podmínky pro individuální investory, kultura investiční společnosti a zkušenosti klíčových lidí, zda sport je v dané zemi důležitou součástí společnosti a vládních priorit, zda chce společnost a vláda prostřednictvím sportu spojovat určitou část společnosti (podle věku, sociálních vrstev apod.) a připravovat je na život.

Vždy, když investujete do sportu, musíte vidět a znát cestu, jak z ní vystoupit. Pokud ji nevidíte nebo na tuto otázku nedostanete odpověď, je to příliš riskantní. V případě, že investiční společnost bude vlastnit víc organizací (týmů), můžete využít vzájemných synergií, které přispějí k rychlosti rozvoje jednotlivých entit.

Sport je nekonečný příběh. Dnes jste hráli a za pár dní hrajete zase. Pro majitele a investory je velmi těžké se oprostit od emocí spojených s výsledkem a výkonem v utkání. Nezasahovat trenérům a dalším expertům do sportovní přípravy, do jejich práce spojenou s konceptem hry a přípravy. Nevím, zda toto doporučení respektují všichni investoři a vlastníci sportovních klubů v Severní Americe, ale pokud jich je alespoň většina, narazili jsme na jeden z velkých rozdílů mezi evropským a severoamerickým sportem.

Na druhou stranu je nutno přiznat, že velmi pozitivním faktorem ve prospěch →

INZERCE

**Cesta k úspěchu vede
přes trvalé hodnoty
a fair play.**

FOSFA
Life Science

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2020 - 2024

Rozdíl ve fandění. V Americe mnohdy vyzývá k podpoře maskot, v Evropě planou vášně, někde nejen obrazně.

FOTO: REUTERS

Evropy je fanouškovská základna, velmi často úzce spjatá s jedním klubem, jeho městem a nejbližším okolím a je doprovázena bouřlivými kulisami v ochozech stadionů a sportovních hal. Toto je jeden z velmi důležitých bonusů pro investory.

Američané chodí do hledišť také v hojném počtu, počet prodaných permanentek na několik let dopředu je dokonce základní podmínkou pro získání licence, a tím pádem vstupenkou do jednotlivých profesionálních soutěží. Jejich fandění a vztah ke klubu jsou ale jiné. Nemůžeme říci, že nejsou hlasití, ale evropští fanoušci jsou hlasitější.

Američané mají víc respektu ke všemu, co se na hřišti děje, včetně hráčů, Evropané mají víc sklony k násilnostem. Američané aplaudují a vyzdvihují hráče, Evropané oceňují skvělé kombinace a spolupráci. Nedávno jsem si položil otázku, proč jsou ochozy stadionů na utkání MLS většinou zaplněny až po střechu a proč mají Američané rádi evropský fotbal, aniž by to byl jejich sport, jako jsou americký fotbal, baseball, basketbal a lední hokej? Jediná odpověď, s níž se dokážu ztotožnit a podělit se o ni, je: Američané mají rádi evropský

FANOUŠKOVSKÁ ZÁKLADNA V EVROPĚ JE VELMI ČASTO ÚZCE SPJATÁ S JEDNÍM KLUBEM, JEHO MĚSTEM A NEJBLIŽŠÍM OKOLÍM A JE DOPROVÁZENA BOUŘLIVÝMI KULISAMI V OCHOZECH STADIONŮ A SPORTOVNÍCH HAL. TOTO JE JEDEN Z VELMI DŮLEŽITÝCH BONUSŮ PRO INVESTORY.

fotbal právě proto, že není podobný jejich americkým sportům.

Na závěr myšlenka, která nebyla nahlas vyslovena, ale po celou dobu moderované diskuse s Gerrym Cardinalem na konferenci Leaders v Londýně visela ve vzduchu. Současná doba je velmi důležitá pro vlastníky klubů mimo jiné z pohledu konzumace obsahu sportu v budoucnu.

Hledají se nové technologie, nové formy a obsah sdílení. Investory zajímá, jak tuto oblast organizace řeší. Pokud alespoň podobně jako MLS ve spolupráci s Apple, budou jejich akcie pro investory zajímavější. Otázkou je, zda je vlastnictví vícera klubů blízkým, nebo vzdáleným horizontem ve sportovním prostředí. □

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Komplexní softwarové řešení pro kluby, trenéry a sportovce

📅 Plánování

📊 Monitoring

📺 Video analýza

🏥 Zdravotní modul

Monitoring

Data o tréninkové zátěži a připravenosti
ve vašem počítači a mobilu jedním kliknutím

Vyfoťte QR kód
a vyzkoušejte si XPS zdarma
www.sidelinesports.com

S podporou

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

Trenér a trénink

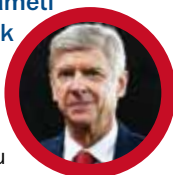
Trénink není zápas, jak dobře víš, trenérský kolego. Přesto je trénink základním prvkem výkonnostního růstu hráče. V tréninku probíhá proces učení. Posledně jsme si představili čtyři druhy učení a dnes pokročíme k nástrojům, které máš jako trenér k dispozici. Připomeňme si důležitý předpoklad, že hráč je motivovaný. Na konci minulého dílu jsme naznačili, že se budeme věnovat čtyřem způsobům učení, ale dovoluji, abychom otázce JAK učit ještě předradili CO učit.

TEXT: ZDENĚK HANÍK,
ONDŘEJ FOLTÝN

„Seznámil jsem se s Petrescem, rumunským trenérem. Pomohl mi lépe pochopit, co je to učení a co trénink. Pracovali jsme již na cvičeních ke zlepšení krátkodobé i dlouhodobé paměti a skvěle rozuměl tomu, jak se hráč učí.“

ARSÉNE WENGER,

slavný trenér
fotbalového Arsenalu

K dnešnímu tématu nám může posloužit obrázek.

V individuálních i týmových hrách trenujeme buď bez soupeře (dva kvadranty nahoře) nebo se soupeřem (dva kvadranty dole). Současně má trenér možnost nechat hráči víc volnosti tvořit (oba kvadranty vpravo), nebo tuto volnost omezuje, nejčastěji ve snaze zaměřit v tréninku pozornost na určitý prvek (kvadranty vlevo).

Nepřítomnost soupeře je dobrým prostředím pro tvorbu pohybových návyků (vlevo nahoře), ale přispívá i ke košatění a rozmanitosti těchto pohybových návyků (vpravo nahoře).

Přítomnost soupeře a jeho odpor přináší možnost procvičovat taktické prvky: vznik základních taktických vzorců (vle-

vo dole), případně rozvíjí jeho schopnost použít tyto vzorce a vytvářet z nich samostatná taktická řešení situací (vpravo dole). A teď už, vážený kolego, jdeme k jednotlivým kvadrantům.

Správný pohybový návyk

Nacházíme se v našem obrázku vlevo nahoře. Zde vznikají pohybové dovednosti, obvykle vědomě osvojené, ze kterých se opakováním a zdokonalováním stávají návyky, a to jsou již dovednosti vykonávané nevědomě. Výsledkem je jakási správná pohybová podloží pro reálné činnosti ve hře, například forhend a bekhend v tenisu, přihrávku od prsou v basketbalu, zpracování míče ve fotbale, bagr ve volejbalu. Vzniklé automaty fungují vždy, když nastanou spouštěcí podmínky (například příležitost ke střelbě na branku).

Přesun řízení pohybu na nevědomou úroveň osvobozuje vědomí, aby se zabývalo taktickými úkoly ve hře. Tvým

trenérským nástrojem jsou mechanická cvičení – jednoduché situace, kterým odpovídá konkrétní pohybový vzorec.

Pokud složitější pohyb nelze naučit jako celek, můžeš ho rozložit na části. Hráč se pak pohybu učí postupně po jednotlivých částech, které nakonec spojí v plynulý celek. Tato mechanická cvičení se hodí pro úplné začátečníky a učení musí probíhat bez napětí a strachu z následků chyb. Mají zásadní platnost především v bezkontaktních hrách (tenis, volejbal či squash). Kontaktní sporty jako basketbal či hokej preferují o něco více řešení situací před precizností pohybu. Přesto i v kontaktních hrách jsou pohybové návyky stále se opakující mantrou, jak potvrzuje slavná hokejová osmašedesátka.

„Karel Beran mě učil jen jednu kličku, kterou jsem mohl používat v sedmi letech, ale stejně tak i v padesáti. A abych byl upřímný, nic jiného vlastně ani neumím. Mám to založené na jedné věci, kterou

jsem opakoval milionkrát a je to pro mě automat.“

JAROMÍR JÁGR

Podložím pro rozvoj individuálních činností jsou mechanická cvičení, kdy si hráč vědomě osvojuje pohyb, z něhož se opakováním a zdokonalováním stává pohybový návyk, vykonávaný nevědomě. Ten se automaticky spouští, když nastane vhodná situace ve hře.

Paleta pohybových návyků

Pro hru samozřejmě nestačí správná technika pohybu. Získané návyky je třeba užívat přiměřeně vzniklým situacím. Pravý horní kvadrant tedy obsahuje cvičení, která pomáhají hráči rozvíjet paletu variant a vybírat správné pohyby pro různé podmínky.

Proměnlivé podmínky vlastně tak trochu simulují rušivé působení soupeře nebo různé změny vývoje hry. I zde je důležité, aby se prvky osvojené v předcházejícím kvadrantu složily ve zautomatizované, nevědomě volené pohybové vzorce. Čili na jednu situaci se může reagovat automaticky různými pohyby. V našem příkladu z tenisu se jedná o výběr mezi bekhemdem či forhendem, mezi smečí a ulívkou ve volejbale, kličkou doprava nebo doleva ve fotbale.

Ty, jako trenér v procesu učení, mírně ustupuješ do pozadí, ale nastavuješ podmínky cvičení, případně ho zpětně moderuješ. Hráč experimentuje s pohybem, jak vnitřně na úrovni představ, tak prakticky v režimu pokus – omyl. Tisícerym opakováním buď kalibruje naučené automatické pohyby, nebo přichází na nové pohybové vzorce vhodnější pro nuance různých situací.

Jde již o tvořivou práci hráče, vnitřní proces, který ti nemusí být vždy plně srozumitelný, ale jeho výsledky můžeš vidět a ladit podle nich podmínky nácviku. Ty jako kouč nemusíš o herním mozku vědět příliš mnoho. Stačí, když budeš respektovat fakt, že mozek je původcem nevědomé a vědomé herní činnosti. Tato znalost ti umožní provést změny v tréninku.

Lionel Messi nad kličkami nepřemýšlí, obrany dlouhodobě ničí automaticky

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

„Teorie sportovního tréninku pojímá senzomotoriku jako cílený projev pohybové činnosti. Zakopaným psem tohoto výkladu je opomíjení složitosti poznávání vědomé a nevědomé podstaty herního výkonu.“

LUDEK BUKAČ,

2x trenér hokejových mistrů světa

Cvičení pro rozvoj palety pohybů jsou základem rozvoje dovedností již v žákovských kategoriích většiny sportů. Pohybová preciznost je sice stavebním kamenem sportovního mistrovství, ovšem ke kalibraci pohybových návyků a vzorců dochází po celý sportovní život.

Nech hráče experimentovat s pohyby, jak na úrovni vlastních představ, tak prakticky v režimu pokus – omyl. Tisícerym opakováním buď kalibrují naučené automatické pohyby, nebo přichází na nové pohybové vzorce, vhodnější pro nuance různých situací.

Taktické vzorce

Představme si tréninkovou situaci, kdy tenista reaguje na zkrácený míč od trenéra s tím, že má zaútočit z nabíhaného forhendu do bekhemdu soupeře a z této situace se odvíjí reakce obou hráčů. Jiným příkladem je tréninková situace v basketbalu, kdy dva obránci brání tři útočníky, ale ti mají zakázaný driblink a musí se do výhodné střelecké pozice dostat pouze pomocí přihrávek. V obou příkladech se jedná o cvičení, kdy se hráč učí vnímat

situaci a rozhodovat se v rámci předem určených podmínek, které z trenérské pozice stanovíš a různé je upravuješ, podle toho, jak hráči situace zvládají.

V tomto třetím kvadrantu (vlevo dole) na nás čeká varování, že k úspěchu nestačí jen zvládnuté pohybové dovednosti. Ty jsou sice gruntem, ale v reálné sportovní aréně rozhoduje taktické využití zautomatizovaných návyků v měnících se situacích, které však zatím ještě v tréninku zjednodušuješ nebo předem určuješ.

Jako trenér můžeš zjednodušovat či upravovat situace různě, třeba omezeným počtem hráčů či úpravou hrací plochy, redukcí dovoleného řešení, například povolením pouze určitých druhů úderu nebo ve vymezení působnosti soupeře, který má povolený jen určitý druh akce nebo reakce atd.

Ovšem ať zjednodušuješ situaci jakkoliv, vždy hráče vystavuješ tomu nejpodstatnějšímu ve hře – správnému vnímání situ-

INZERCE

Společně tvoříme příležitosti, které vedou k úspěchu.

OFICIÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2021 – 2024

Nedávná vítězka Turnaje mistryň se svým trenérem, aneb francouzská tenistka Caroline Garciaová a argentinský kouč Juan Pablo Guzman

FOTO: REUTERS

ace a rozhodování. Stavíš hráče do částečně předvídatelných podmínek a navádíš jej k využití určité taktiky. Řešení ale necháváš na něm. Postupně zvyšuješ nároky na samostatnost hráčů a méně zasahuješ do průběhu cvičení. Zužuješ tedy svou roli pouze na následnou analýzu či interpretaci toho, co se dělo.

„Současné chápání taktiky neodpovídá složitosti herního výkonu a tréninku. Taktické jednání nelze memoricky ani metodicky hráče naučit, natož určit příkazy. Co lze, je přidělit hráči herní úkoly.“

LUDEK BUKAČ

Uč hráče vnímat a rozhodovat se nejprve ve zjednodušených situacích, které můžeš vhodně upravovat. Vystavuj je částečně předvídatelným podmínkám a naváděj k využití určitých taktických vzorců. Postupně zvyšuj nároky na samostatnost hráčů – a méně zasahuj do průběhu cvičení.

Taktická řešení

Nejblíže reálnému výkonu je čtvrtý kvadrant, který nás přibližuje k zápasu nanečisto. V jednodušší podobě jde o izolované úseky hry, kdy je zadán pouze začátek

a konec. V našem příkladu tenisty se může jednat třeba o jeden fiftýn.

Hráči sami hledají účelné řešení měnících se situací. Herní změny již nelze předvídat, protože nejsou určeny tvým trenérským zadáním, ale vývojem hry. Zatímco při tvorbě taktických vzorců (levý spodní kvadrant) šlo o volbu výběru reaktivní – hráč reagoval na soupeře a zadanou situaci, zde je častější volba operantní, tzn. hráč vývoj situace sám záměrně usměrňuje a na soupeře klade léčky.

Jestliže komplexnější formou jsou tréninkové hry, kdy se počítá průběžně skóre. Jsou nástrojem nejbližším podmínkám hry, je to vlastně reálný souboj nanečisto. Kopírují zápas s tím, že v něm mohou být i upravena pravidla. Příkladem může být následující tréninková hra ve volejbalu. Podání soupeře, po němž musí vlastní družstvo získat bod okamžitě prvním útokem. Když se mu to nepodaří, a hra by za normální situace pokračovala dál, získává bod bránící tým, poněvadž útočící tým neukončil rozehru prvním útokem. Jako trenér tedy upravíš pravidla, ale do tréninku už vůbec nezasahuješ.

„Většina hráčů je zvyklá na to, že za ně v zápase přemýšlí jejich trenér. A spousta trenérů jim v takové chvíli vyjde vstříc. Já ne. Vždy jsem se snažil, aby se hráči

naučili myslet samostatně a dokázali tak v kritických okamžicích zápasu učinit důležitá rozhodnutí bez mé pomoci.“

PHIL JACKSON,
legendární
basketbalový trenér

Vážený kolego, dospěli jsme k závěru. To, co se v tréninku činí nanečisto, má být velmi příbuzné s tím, co se děje v zápase nanečisto. To je kreativita, iniciativnost a autonomie. Tento čtvrtý kvadrant se již zásadně liší od podmínek ve skleníku, kde jsi začínal působit na hráče, byť tehdy nutně a správně, na úplném začátku v kvadrantu vlevo nahoře. Jestliže se Phil Jackson snaží, aby se hráči naučili myslet samostatně, pak tento proces musí začít už v tréninku.

V pokročilém tréninku sestavuj herní situace tak, aby iniciativa řešení byla na hráčích, a ty je společně s nimi následně moderuj či komentuj. Trenérská analýza řešení situací je zásadní a běžná u dětí, s vývojem hráče by četnost tvojí trenérské zpětné vazby měla klesat, protože roste jeho schopnost samostatně vyhodnotit, zda situace řešil správně či nikoliv.

sazka
eLEAGUE
POWERED BY *iSport.cz*

**SLEDUJ NEJVĚTŠÍ
ESPORTOVOU
LIGU V ČR**

WWW.SAZKAELEAGUE.CZ

O₂ Internet

Rychlost světla

Díky spojení optické a 5G bezdrátové technologie teď můžete mít na Inteligentní síti vysokorychlostní připojení i u vás doma. Přesvědčte se, že je O₂ Internet lepší než ten váš. A když ne, vrátíme vám peníze. Ověřte si dostupnost na o2.cz.

2 měsíce
GARANCE
vrácení peněz

Akce Garance spokojenosti (vrácení peněz) platí pro O₂ Internet nově sjednaný od 2. 1. do 31. 3. 2023. Úplné podmínky v ceníku základních služeb na o2.cz.

Inteligentní síť **O₂**